

V I E N Y B Ė

74 M. 15 N.

BROOKLYN, N. Y.

1960 M. BALANDŽIO (APRIL) 7 D.

TEL. Aplegatė 7-7257

KAINA 15 C.

DABAR

JUOZAS TYSLIAVA

Važiuoti ar nevažiuoti į Lietuvą?

Kai kas šį klausimą taip paklausa, kad, rodos, imtum ir pakartotum garsųį Shakespeare "to be or not to be"...

Iš tikrųjų, važiuoti aplankyti savo tėvynę, kaip ir mylėti ją, išskyrus savo sąžinę, niekieno nereikia klausyti. Šiuo atveju net vokiečių (dr. Saucerweinas) daugiau kaip prieš pusę šimto metų mus mokino, kad Lietuvą reikia mylėti visados — ir laimėje ir bėdoj...

Todėl ir tuos asmenis, kurie dabar vyksta ar dar tik rengiasi vykti pamatyti savo tėvynę, negalima kaltinti nė kiek daugiau už tuos, kurie siunčia pagalbą savo artimiesiems, okupantui sumokėdami gana didelę piniginę duoklę.

Kaltinti ir net smerkti lietuvių reikia tik tuo atveju, kai jis, a la kunigas Prunskis, įieškodamas motinos, pameta savo garbę...

☆

Kai dėl Antano Varno, kuris šiomis dienomis išskrido į Lietuvą, visiems apie tai iš anksto pranešęs, tai šių žodžių autorius irgi nepatenkintas.

Šių žodžių autorius yra nepatenkintas ir vienos patriotinės organizacijos pirmininke, būtent, Birute Paprockiene, kuri, kaip ir Antanas Varnas, pasiūgusi savo tėvų šalies, nutarė ją aplankyti.

Atvirai kalbant, Vjėnybės redaktorius pavydi Varnui ir Paprockienei dėl to, kad jiedu yra laimingi, galėdami bent savaitę pakvėpuoti Lietuvos oru, bent trumpą valandėlę pasigerėti tėvynės pavasariu, — pavasariu, kurio jau tik vienas prisiminimas išspaudžia žmogui ašarą...

Bet tai yra pavydas, daugiau nieko, o pavydas, kaip žinote, ištikimiausias lietuvių palydovas visados — ir laimėje ir bėdoj...

Bet, pavydėdami Varnui ir Paprockienei, mes vis dėlto jiems sakome: laimingai jums sugrįžti.

☆

Amerikiečių paleistas į erdvę žemės satelitas, su televizijos ir kinkokiais įtaisais, jau moka mums paliūkanus.

Be konkretaus įrodymo, kad mūsų planeta tikrai yra panaši į skaisgių kamuolį, tas satelitas (Tiro I) yra labai svarbi priemonė meteorologiniams tyrinėjimams.

Bet žmogus, kuriam vaizduotės niekad netrūko, tebelaukia ženklų iš toliau — iš kitų pasaulių. Jis, pavyzdžiui, žino, kad tokiame Paukščių Tako žvaigždynė yra milijonai saulių, kurių šviesos ir šilumos pakanka gyvybei atsirasti, — gyvybei tų saulių planetose. Žodžiu,

(Nukelta į 6 psl.)

KLM nuotrauka

ANTANAS VARNAS lėpa į Olandų oro linijos lėktuvą, kuriuo jis perleto sekmdienį išskrido į Europą. Šioje kelionėje, architektas Varnas aplankys Sovietų Sąjungą - Leningradą ir Maskvą, taip pat turės progos pabūti keletą dienų Lietuvos sostinėje Vilniuje. Grįž prieš pat Vėlykas.

Senatorius Kennedy laimi

Senatoriaus John F. Kennedy laimėjimas prieš senatorių Hubert H. Humphrey Wisconsin rinkimuose prezidento rinkimuose sukėlė įvairių kalbų. Pirmiausia, daugelio galvose kyla klausimas, ar senatorius Kennedy, būdamas katalikas, galėtų patekti į Baltuosius Rūmus...

Kitas įdomus reiškinys šiuose Wisconsin rinkimuose, tai — viceprezidento Nixono ėjimas trečiuoju. Kitais žodžiais, demokratas Kennedy gavo 261,142 balsus, demokratas Humphrey — 231,228 ir republikonas Nixonas — 213,843 balsus.

Kennedy pirmąją šešiuose rinkiminiųose distriktuose, o Humphrey — keturiuose. Apskritai, pastebima, kad senatorius Kennedy gauna daugiausia

balsų — du prieš vieną — ten, kur gyventojų dauguma katalikai.

Tradiciniai galvojantys Amerikos žmonės sako, kad kaip balsuoja Maine, taip balsuoja visas kraštas. Maine visada balsuodavo republikonų partijos ženkle. Bet paskutinių metų patirtis parodė, kad tai ne visada būna teisinga. Savo laiku demokratas Rooseveltas laimėjo Maine valstybės piliečių balsus, be to, anąmet demokratas buvo išrinktas gubernatorium.

Viena kregždė — ne pavasaris. Wisconsin balsų laimėjimas dar nereikia prezidentinių rinkimų laimėjimų. Bet faktas, kad net republikonai katalikai balsuoja už senatorių Kennedy, yra gana reikšmingas. Vadinas, religija daro savo.

● Premjerui Chruščiovui apleidus Paryžių, prezidentas de Gaulle atvyko į Longoną, kur jį iškilmingai sutiko karalienė Elzbieta ir šimtatūkstantinė minia, susirinkusi prie Buckingham rūmų.

● Britanijos premjeras Macmillanas pareiškė, kad įvykiai Pietų Afrikoje yra tragiški, bet jis nemano, kad dėl to Britų tautų bendruomenėje kiltų krizė.

● Jungtinės Tautos rekomenduoja leisti pasiskelbti nepriklausomomis valstybėmis dvi belgų kontroliuojamas teritorijas Afrikoje, Ruanda ir Urundi.

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakūnas

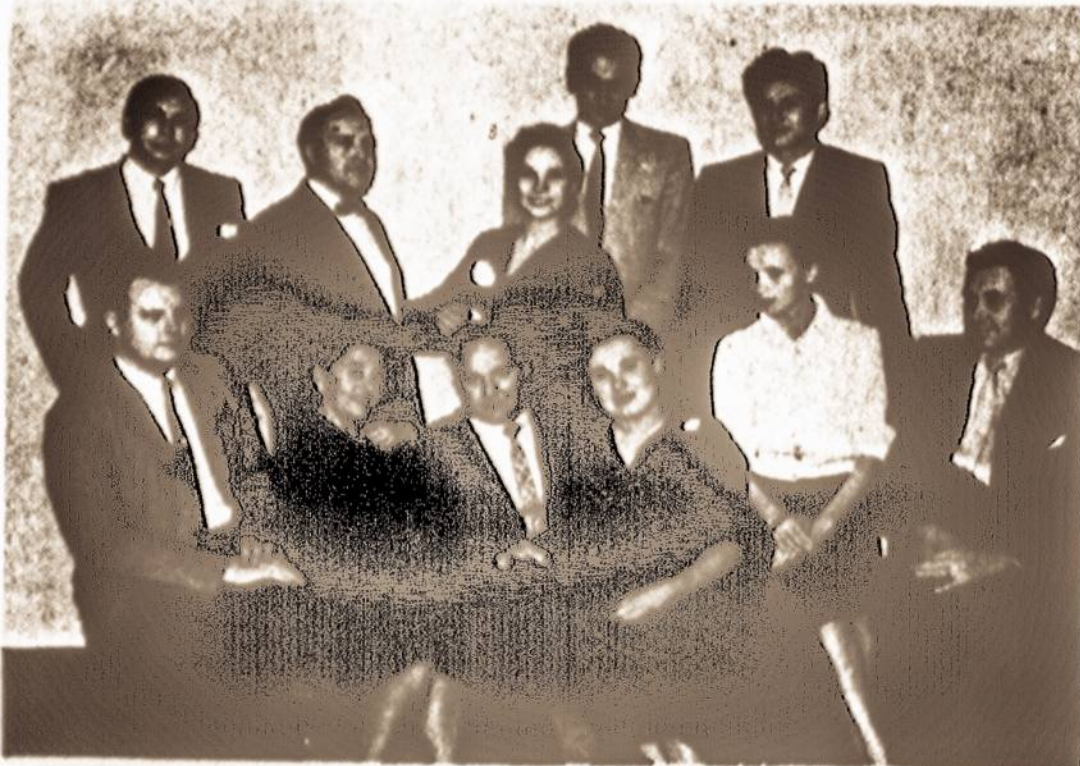
Šiomis dienomis Los Angeles viešėjo Vatikano diplomatinis atstovas Jungtinėse Amerikos Valstybėse, arkivyskupas Edglio Vagnozzi, reziduojęs Washington, D. C. Didelio būrio dvasiškų, su pačiu Los Angeles kardinolu McIntyre priešakyje, ir tikinčiųjų pasitiktas aerodrome — didelėmis iškilėmis buvo pagerbtas St. Vibian katedroje, kur dalyvavo ir kai kurie lietuviai dvasiškiai.

Arkivyskupas E. Vagnozzi yra gerai pažįstami ir Los Angeles lietuvių religiniai reikalai, nes kilus nesantaikai lietuviškoje parapijoje, tarlaimai prarastoms lietuvių teisėms joje atgauti komitetas net keliais atvejais yra kreipęsis į Vatikano diplomata. Bet iki šiol — be jokių rezultatų.

Kalbama, kad jam dabar viešint Los Angeles, kardinolijoje esąs nežymiai buvęs paliestas ir šis lietuviškas reikalas.

KUN. MINCEVIČIUS NEPASIRODĖ...

Negalėtume skystis, kad mus, čia Pacifiko krante gyvenančius, Roma būtų pamiršusi... Šale oficialaus Vatikano atstovo, laimingas vėjas čia atnešė ir savą "ambasadorių" — kun. V. Mincevičių, kuris buvo pasiūlyęs mus čia apšviesti savo pranešimu (nežinia apie ką tikrai), mažųjų mažiausiai apie lietuvių gyvenimą Italijoje. Bet nelabai vis tiems mūsų didikams kystelia koją ten, kur nereikia: Bendruomenė užsakė parapijos salę, išsuntinėjo pranešimus, kad bus kun. V. Mincevičiaus pranešimas, susirinko publika — pranešėjas nepasirodė. Nedaug publikos ir tebuvo susirinkę — mažai kas tokio pranešimu (ar

L. Briedžio nuotrauka

Petro Valčiūno "Naujieji Žmonės" neužilgo pasirodys Los Angeles lietuviškoje scenoje. Nuotraukoje - vaidintojai. Iš k. į d. (I eilėje): Vl. Gilyš, J. Pėterienė, J. Kaributas - režisierius, E. Dovydatienė, Šaltenytė, Marčiūška. Antroje eilėje: Vosyllus, V. Dovydatis, Z. Balsytė, Reivydas ir Skystimas.

pranešėju) buvo sudomintas. Kitą dieną, jis pranešimą padarė privačiame ratelyje. Sakoma — buvę 13.

KURAIČIO FILMAI

Kur kas geriau "ambasadorystė" pavyko čikagieškiui Dan Kuraičiui, kuris po didelio likiminio smūgio Chicagoje (kur mirė ir palaidota jo žmona) — į saulėtą Kaliforniją atvyko kiek išsiblaškyti ir pailsėti. Atvyko ne tušiomis: atsivežė gerą bagažą filmų, susuktų ilgose savo kelionėse po platųjį pasaulį. Praeitą sekmadienį, balandžio 3 d., lietuvių parapijos salėje D. Kuraitis visą eilę tų kelioninių filmų pademonstravo Los Angeles lietuviams. Filmus D. Kuraitis demonstravo nemokamai, vietoj užangos, sumestos aukos bus perduota Amerikos Lietuvių Tarybai.

Po šitokio gana įspūdingo ir naudingo "spektaklio," Lukšiai

savo ištaiginguose ir vašinguose namuose, Santa Monikoje, svečiui D. Kuraičiui pagerbti suruošė pobūvį, kuriame be čikagieškiečio D. Kuraičio dalyvavo visa eilė vietinės visuomenės žmonių, tarp kurių: prof. M. Biržiška, prof. K. Alminas su žmona, dr. P. V. Raulinaitis su žmona, ALTOs pirmininkas Alg. Raulinaitis su žmona, toliau — inž. Br. Budginas, prof. S. Zymanas, Br. Raila, Vl. Bakūnas, muz. J. Bertulis — visi su žmonomis, ir daug kitų. Pobūvio metu svečiai turėjo progos arčiau susipažinti su D. Kuraičiu, kuris ta proga papasakojo kelioninių įspūdžių ir tokių, kurie nufilmuoti nepavyko ar nebuvo leista.

Prie progos — pats šeimininkas Ch. Lukšis nepagalėjo malonių įspūdžių ir pagyrų čikagieškieš lietuvių operai. Matote, jis iš Los Angeles specialiai nuskrido tam, kad galėtų pamatyti lietuvių statomą operą. Sako — visiškai nesigailęs nei kelionės vargo nei blaivy. Parvažiavo — tiesiog sužavėtas, tokiomis milžiniškomis lietuvių pastangomis, darbštumu, išverme ir pasisekimu.

Inž. E. Bartkus, Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmininkas Chicagoje, darbovietėje buvo sužeistas į akį ir nužežtas į ligoninę.

JOHN BALTADUONIS
FRANKFORD AVENUE
Cafe
1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

BIRUTIEČIŲ SUKAKTIS

Los Angeles birutietės kovo 31 d. savo veiklos istorijon išrašė kaip trijų metų sukakties datą. Kaip nauja, čia, organizacija — birutietės gana daug ir našiai pasidarbavo, ypač šalpos darbuose, taip pat didelio dėmesio ir aukų nukreipė į Vasario 16 gimnaziją. Žengdamos į ketvirtuosius metus — apie gegužės mėn. vidurį rengia Kartūno baly.

Šiuo metu birutiečių valdybą sudaro: pirmininkė — V. Andrašiūnienė, viceprim. A. Pažirienė, sekretorė — E. Skirmantienė, kasininkė — J. Radvenienė, narės — A. Liudžiuvienė ir V. Irlikienė.

"OSKARŲ" ĮTEIKIMAS

Balandžio 2 d. Beverly Hills viešbutyje buvo sukviešti spaudos atstovai, tikslu juos supažindinti su režisieriais ir aktorais, kurie yra čia suvažiavę ryšium su "oskarų" įteikimu. Iš lietuvių dalyvavo Alg. Gustaitis ir J. Kaributas.

A. Gustaitis ta proga suėjo į artesnę pažintį su vokiečių filmų režisierium dr. H. Schwerin (jo filmos "The Bridge," "Taxi," "Teufel in Seide" ir kt.) ir italų — Dino De Laurentiis ("Bitter Rice," "La Strada").

DAILIOJO SKAITYMO VARŽYBŲ VAKARAS

Los Angeles lituanistinė mokykla balandžio 3, praeitą sekmadienį, parapijos salėje pravedė dailiojo skaitymo (lietuviškai) varžybas, kuriose dalyvavo didelis skaičius mūsų priaugančio jaunimo. Varžovai, atsižvelgiant amžiaus, buvo suskirstyti į tris grupes. Pačių mažųjų grupėje laimėtojai išėjo: I — Pažeraitė, J., II — Mikuckis, A. ir III — Norbutas, I. Antroje grupėje: I — Motiejūnaitė, A., II — Žuolaitis, Vidm. ir III — Kojelytė, D. Trečioje grupėje: I — Razutytė, D., II — Stančiškaitė, L. ir III — Radvenis, V. Visose trijose grupėse laimėjusiems pirmasias tris vietas buvo skirta prizai — pinigais ir knygoms. Iš vyresniojo amžiaus, Aloyzas Razutis laimėjo specialų prizą — garbės konsulo dr. J. Bielskio knygą.

Pinigus prizams aukojo: Bendruomenė — 15 dolerių ir Birutietės — 5 dolerius. Knygas aukojo A. Skirius ir dr. J. Bielskis, o inž. Jodelė — Lietuvos albumą. Jury komisiją sudarė: prof. M. Biržiška, poetas B. Brazdžionis ir rašytoja Mitkienė, kuriems patariamuju balsu talčininkavo mokyklų vedėjas Ign. Medziukas.

Sumanymas steigti lietuvišką banką

Prieš eilę metų čia buvęs gana judrus ir aktyvus visuomeninėje veikloje, bet paskutiniu metu mažiau kur bedalyvaujantis, Antanas Audronis šiomis dienomis kaip kokia sprogstančia raketa nužiebė lietuviškus horizontus, kvietimu į spaudos darbuotojų informacinį posėdį, kuriame turėjo būti "...pasidalinta mintimis apie organizavimą Los Angeles lietuvių kolonijos lietuviškojo centro Lietuva vadinamo. Jame tilptų visos lietuviškojo gyvenimo išauktos įstaigos: jaunimo stovyklavietė, piktikavimui vieta, poilsio ir atostogavimo (atvykusiems iš Rytų ir Šiaurės) kaip su atvykusiems iš Pietų ir Vakarų? V. B.) namai, pasaulio lietuvių archyvas, biblioteka ir skaitykla, restoranas — kavinė, gimnazija, ligoninė ir kitos..." (citata iš kvietimo pažodžiui. V. B.).

Iš 40 kvietusių — susirinkome vos 6... Nebuvo prasmės diskusijas nei pradėti, bet vis dėlto šio to pas iniciatorių vardu kvietimus pasirašiusį A. Audronį buvo pasiteirauta. Paklaustas kas daugiau šioje iniciatorių grupėje dalyvauja, A. Audronis nesutiko "išduoti" pavardžių, pareikšdamas, kad iniciatorių grupėje esą 8 asmenys, bet kas jie tokie — paslaptis.

Vadinasi — susidūrėme su visiškai naujais metodais: kažkokia slapta grupė, priekyje pastaciūsi A. Audronį, nori kad jos planas būtų propaguojamas ir teigiama nustatoma visuomenė, bet to plano iniciatoriai patys nedrįsta viešai pasirodyti. Ar toks metodas ką nors sužavės —

verta daugiau negu suabejoti. Gal ir A. Audronio šaukto "informacinio posėdžio" nesėkmėje kaip tik reikėtų įžūrėti tas pačias priežastis.

Galiausiai A. Audronis painformavo, kad jau kuris laikas renkas informacijas ir daręs žygių Los Angeles mieste įsteigti lietuvių banką.

NAMAI PRAGARAI, BE NAMŲ NEGERAI...

Kaip matome — čia entuziastų kaip šieno — namų nei vieno. A. Audronio slaptoji grupė, kaip paaiškėjo, nieko bendro neturi su čia jau veikiančiomis kitomis dviem grupėmis, kurios jau ir konkrečių žygių yra padarę lietuvių visuomeniniams namams įgyti: tai Tautinės S-gos suorganizuotas Tautinių Namų Fondas ir Lietuvių Bendruomenės suteikta Lietuvių Namų bendrovė. Kaip patiria ma, bendruomenininkai praeitą sekmadienį jau apžiūrėjo labai didelį sklypą, su pastatyta sale ir kitais pastatais. Galimas daiktas, kad pastangos šia kryptimi bus realizuota greičiau, negu iš pradžių atrodė.

DĖMESIO!

Kas pirks ir išsiųs stuntinį per lietuvių kompaniją
WORLD PARCEL SERVICE
3320 S. Halsted Street
Chicago 8, Ill.
gaus metinę VIENYBĖS prenumeratą: nemokamai

"Lietuvos Asimilacija"
JAMŲ ŽAIDIMAS DAVYKŲ MUMS
MUMS LAUKIA LIETUVIŠKŲ ODŲ
PRIEŠ NA DIDŽIOJO M...
NEW JERSEY IR CO...
LIETUVIAMS N...
MŪSŲ TEVŲ
ŠEŠADIENIAIS 4...
stotis WEVD

STUKAS
1264 WHITEHILLSIDE, N.J.
WAVERLY 6-3325

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS
JOHN ORMAN AGENCY
110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 6-1800

"Kodėl pamiršote mane?!" - arija po operos pastatymo

Atrodo, kad atsiliepiamai apie neseniai įvykusius "Trubadūro" operos spektaklius daugiau sujaudino čikagiečius negu pats pastatymas. Mat, tuojau po premjeros dainininkė Izabelė Motiekaitienė spaudai išsiuntinėjo aplinkraštį, kuriame užpilama kiek šalto vandens ant čikagiečių lietuvių operos entuziastų. Tuo savo aplinkraščiu Motiekaitienė nebuvo visai originali. Panašų takelį jau buvo numyngęs savo recenzijose AIDUOSE prof. Vladas Jakubėnas. Ir jo atsiliepimuose nesunku išgirsti skausmingą atsidūsimą: kodėl pamiršote mane?! Tas skundas visai ryškus ir labai stiprus Motiekaitienės atsiliepime. Jau pats faktas, kad ji nepasitenkino savo nuomonės pareiškimu viename laikraštyje, bet iš karto kreipėsi į kelis, išduoda jos nepaprastą norą būti išgirstai galimai daugiau klausytojų.

Savo aplinkraštyje dainininkė veržiasi į atviras duris aiškindama, kad čikagiečių lietuvių operos pastatymo negalima lyginti su "grand opera" pastatymais ir tai buvęs mėgėjų darbas. Toliau ji pagiria tik savo draugę Alę Kalvaitytę, o kitiems dalyviams padaro priekaištų, jei ne dėl dainavimo, tai bent dėl vaidybos, teigdama, kad operoje vaidyba nemažiau svarbi už dainavimą. Iš viso, nuo operos pavadinimo iki paskutinio išbaigimo nueita klaidingu keliu, nes nepasinaudota kitų operos žinovų talka.

Pirmutinė mintis, kuri kyla pasikvaičius tokį aplinkraštį, yra ta, kad Izabelė Motiekaitienė pati labai norėjusi dainuoti Stankaitytei atitekusią svarbiausią Leonoros rolę... Įdomu, kad DRAUGAS vis dėlto iš jos aplinkraščio išbraukė tą vietą, kurioje Motiekaitienė teigia, kad Alė Kalvaitytė būtų buvusi ir geresnė Carmen, negu clevelandietė Stempuzienė, tuo tarpu Clevelando DIRVOS redaktorius tą vietą, nukreiptą prieš savo kaimynę, paliko, nors palyginti geras senos čigonės vaidmens išpildymas dar nesako, kad ta pati dainininkė būtų buvusi tiek pat gera ir jaunos čigonės vaidmenyje! Bet Gaidžiūnas, atrodo, kiekvieną blogą atsiliepiamą apie operą laiko savo asmeniniu laimėjimu ir juo džiaugiasi lyg geleželę radęs.

Kaip ten būtų, Motiekaitienės aplinkraštis sujaudino čikagiečius operos mėgėjus ir kažkokie karštuoliai balandžio 1 d. proga net išsiuntinėjo atvirukus, kur Motiekaitienė Skaudžiai pašiepama Naujienų santariečių skyriuje pasirodė straipsnis, kuriame raginama atsikratyti visais "buvusiais" solistais duodant progą pasirodyti tik jauniems, giriama Stempuziene, peikiama Kalvaitytė... Žodžiu, operos, kuri anot Motiekaitienės yra visos kultūros karūna, pastatymas išsukė visai nekultūringą ir apgailėtinas nuomonių pasikeitimą. Juokdariai net siūlo visiems "buvusiems" ir "atstumtiems" suruošti savo operos pastatymą, tada publika galėtų lengviau susigaudyti kieno pusėje teisybė.

Kol kas tenka konstatuoti, kad vyrų choras VYTIS statydamas operas stengiasi leisti pasirodyti galimai daugiau dainininkų, nors tai ir prailgina

pasiruošimo darbus, tačiau ne visi kviečiami dainininkai sutinka dainuoti pakaitomis su kitais. Toks nenoras yra suprantamas. Praktika parodė, kad pvz. pirmas spektaklis - premjera - paprastai būna mažiau pasisekęs, negu antras, nes, jei profesionalų operose paprastai orkestras vienas turi bent tris repeticijas ir dainininkai dar turi tris repeticijas su orkestru, mūsdiams tenka pasitenkinti iš viso dviem orkestrinėm repeticijom. Turint galvoje dar daugumos dalyvių sceninį nepatyrimą, jie premjeroje paprastai pasirodo blogiau negu repeticijose ir tik vėlesniuose spektakliuose išvysto savo tikruosius sugebėjimus, todėl iš vieno spektaklio sunku pasidaryti tikrą vaizdą.

Nepaisant tų sunkumų, lietuvių operos pastatymai toli pralenkia visus kitus, ne tikrų profesionalų, o paprastai atskirų dainininkų studijų, pasislėpusių po skambiais vardais kaip pvz. American Opera Company, pastatymus, kuriuose dalyvauja ir kai kurie lietuviai. O kas liečia dainininkų ir kitų talkininkų pasirinkimą, tai vyrų

chorui išrinkus operos vadovą, jam turi atitekti pareiga, atsakomybė ir privilegija pasirinkti tokius, kurie jo nuomone geriausiai galėtų padėti tinkamai išpildyti jam atitekusią uždavinį.

Ir dar vienas dalykas... Per paskutinį operos pastatymą atsisakyta nuo papročio į sceną nešti gėles. Dėl tos neva "lietuviškos" operinės tradicijos sulaužymo sulaukta nemažai priekaištų, tačiau jei jos būtų laikytasi, paaiškėtų, kad viena debutantė mažytėje rolėje gavo daugiau gėlių negu pagrindinės zvaigždės.

Užsiminus dainininkus... Lietuvos mokyklos tėvų komitetas perreikė sekmadienį suruošė koncertą, kuriame dalyvauti pakvietė per 10 dainininkų. Sužinoję apie tokį gausumą, dauguma dainininkų "susirgo" ir koncerte pasirodė tik trys. "Ligoniai" teigia, kad rengėjai turėtų suvokti, jog koncertas nėra koks masinis konkursas ar "soclenktynės."

ŽALGIRIO MŪSIS IR PARODA

Žalgirio mūšio laimėjimo 550 metų sukakties minėjimas gali sugadinti būsimus Lietuvos - Vokietijos santykius - teigė žinoma visuomenin-

MOTIEKAITIENĖS APLINKRAŠTIS SPAUDAI SUKĖLĖ APGAILĖTINĄ NUOMONIŲ PASIKEITIMĄ. ŽALGIRIO MŪŠIO MINĖJIMAS GALI PAKENKTI BŪSIMIEMS LIETUVOS-VOKIETIJOS SANTYKIAMS?! VILNIEČIAI KARŠTAI REAGAVO Į BUVUSIO POLITINIŲ BYLŲ TARDYTOJO AIŠKINIMĄ DĖL VILNIAUS LENKIŠKUMO. PARODAI SURINKTA TIK 350 DOLERIŲ. Į LIETUVĄ SEPTYNIOM DIENOM UŽ 1,800 DOL.

KAUTYNĖS DEL VILNIAUS

Vasario 21 d. čikagiečių SUN - TIMES paskelbė Tom Lambert str. apie išpūdžius atsilankius Vilniuje. Į tą str. kovo 23 d. laišku atsiliepė K. Abramowicz aiškindamas Vilniaus lenkiškumą. Į tą aiškinimą atskirai memorandumu ir laišku SUN - TIMES redakcijai atsiliepė vilniečių sąjunga. Pasirodo, kad tas Abramowicz yra buvęs Vilniaus apygardos teismo politinių bylų tardytojas, persiekiojęs lietuvių ir gudų veiklą...

Į LIETUVĄ UŽ 1,800 DOLERIŲ

Vienas tautinių pažirų buvęs policijos valdininkas prieš kiek laiko Chicagoje, atsitiktinai sutikęs ekskursijas į Lietuvą organizuojantį Sovietų ambasados Washingtono sekretorių L. Kapočių, tuoj pat pasiteiravo: "O mane ar išleistumėte?" "Kodėl ne" - buvęs atsakymas. Iš tikro tas čikagietis greitai gavęs vizą 7 dienom pavišėti Vilniuje. Persėdant į sovietų lėktuvą rytiniame Berlyne, sovietų valdininkai pasiteiravę, ar jis neturįs ginklų ir knygų. Gavę neigiamą atsakymą, jie jo daiktų nekratė. Vilniuje, iš aukštesnio saugumo pareigūno ruso, jis gavęs leidimą porai dienų vykti ir į savo tėviškę. Jokio specialaus sekimo jis neįjautęs, Vilniuje gyvenęs pas savo brolių, prieš kelis metus grįžusį iš Sibiro. Vilniuje jis turįs išsikelti po 16 dolerių į rublius (kursu 1 dol. - 10 (Nukelta į 5 psl.)

KAIRĖJE: Chicagos Dainavos meno ansamblio nariai su savo vadovais po "Vestuvių" veikalo premjeros. Šis veikalas bus Chicagoje pakartotas balandžio 24 d.

A. Gulbinsko nuotrauka

800 dol. Viso išlaidų, įskaitant ir propagandinį leidinėlį, būsią per 5,000. Iki šiol aukų gauta 350 dol. Į išsiuntintus 117 laišku prekybininkams iki šiol su aukom atsiliepė tik du. Lietuvos skyrių sutvarkyti prašytas dail. A. Valeška, propagandinį leidinį paruosti esą pavesta Bielskui, Ignatoniui ir Gintneriui.

VIRŠUJE: Chicagos LSK Neris tinklininkės stebi sportinius žaidimus Vid. Vakarų sporto apyg. prieauglio klasių pirmenybėse Chicagoje. Jos čia laimėjo II vietą. Nerietės taip pat pelnė II vietą visos Chicagos parkų pirmenybėse. Kairėje sėdi Neris krepšininkai - A. Vaznas ir A. Zvinakis Ed. Sulaičio nuotrauka

KAIP TURTINGIAUSIĄ ŽMOGŲ PASAULYJE

KALIFORNIJOS AUKSAS PAVERTĖ ELGETA

KAI JOHN AUGUST SUTTER ATVYKO Į KALIFORNIJĄ, JOJE BUVO TIK 35,000 GYVENTOJŲ. "KALIFORNIJOS KARALIUS", KURIS TURĖJO 20 BILIJONŲ DOLERIŲ TURTO. SUTTERĮ PRAŽUDĖ TURTINGIAUSI AUKSO KLODAI, RASTI JO ŪKYJE, NETOLI NUO DABARTINIO SAN FRANCISCO MIESTO.

Aukso žieskotojai.

Truputį daugiau kaip prieš šimtą metų dabartinėje Kalifornijoje buvo tik 35,000 gyventojų, iš kurių — apie 30,000 indėnų. Kur dabar stovi San Francisco miestas, tada buvo apiešti Tėvų Pranciškonų misijos namai ir keletas žvejų išsnelių. Ten, tuose pranciškonų namuose, du broliai, vardu Dowling, tada buvo įstaisę degtinės fabriką...

Ties dabartine San Francisco įlanka, kur tada galėjo sutilti viso pasaulio laivai, iškyrus pulkus žuvėdžių ir milijonus jų kiaušinių lukštų, išilgai visu pajūriu, nieko buvo — tik nyki tuštuma.

Ir štai čia, vieną ankstybą 1838 metų rytą, atsiranda atletiškos išvaizdos šveicaras, vardu Johan August Sutter, kuris su nedidele valiza rankoje, apleidžia rusų laivą, atplaukęs iš Aliaskos. Traiskindamas žuvėdžių kiaušinius, jis iš lėto žingsniavo pajūriu, vienas sau mūrmėdamas, kad naujai atvykusiame čia, Kalifornijoje, nieko gero nesimato.

Bet Sutteriui nebuvo kello atgal. Gimęs 1803 metais Kandern, Vokietijoje, augęs Bazely, kur tėvas turėjo popierio fabriką, jam teko matyti šilto ir šalto, kol pasiekė šį kraštą, — kraštą, kur, kaip vėliau matysite, jis pasidarė turtingiausias žmogus pasaulyje.

Sutteriui buvo lygiai 30 metų amžiaus, kai jis apėjo Šveicariją ir atsidūrė Prancūzijoje, kur keletą savaitių po kaimus, klaidžiojo maitindamas vogtals kiaušinius ir karvių pienu, kurį jis pats pasimeždavo...

Vieną dieną, kai Sutteris buvo išvargęs ir išbadėjęs, jam nusisypsojo laimė. Bent tada jam taip atrodė, sutikus būrį vokiečių studentų, atvykusių į Prancūziją. Studentai turėjo pinigų ir pakankamai degtinės. "Esi vokiečis, todėl valgyk ir gerk su mumis," kvietė studentai Sutterį. Bet kai studentai nusigėrė užmigo, Sutteris apkraustė jų kišenių, sėdo į dilžaną ir atvyko į Paryžių, kur jis vienam savo tėvo kljentuui įteikė klastotą kredito laiską. Pajutęs, kad policija jo ieško, Sutteris nuskubėjo į Le Havre uostą ir pirmuoju sparnuotu garlaiviu į Ameriką dingo audringame Atlanto vandenyne. Tik po 14 metų, jo žmona, draugai ir priešai sužinojo, kad jis yra ... Kalifornijos

karalius, turtingiausias žmogus pasaulyje...

Atvykęs į New Yorką, Sutteris (dabar jau John A. Sutter) dirbo kaip vaistininkas, mėsininkas, dentistas, kalvis, cirko artistas, siuvėjas ir net matematikos mokytojas vienoje katalikiškoje mokykloje. Bet Sutteris jau tada svajojo apie Kaliforniją. Kai 1836 metų pabaigoje Sutteris atvyko į Louisville, Ky., jis buvo be cento. Vieną naktį, išalkęs ir ištrokęs, jis užėjo į atrių, vardu Luke Fallon, salūnų ir mėgino pavogti stiklą alaus. Nespėjęs išgerti, savininkas užėjo Sutteriui iš užpakalio ir kumščia trenkė jam į sprandą. Bet Sutteris tuojuo atsikelia ir dusk iš eilės permuša priešininką. Kai savininko draugas soko keršyti, Fallon, tebegulėdamas ant grindų, sušuko: "Tegu jis būna." Savininkas, atsistoja, paduoda Sutteriui ranką, pakviečia jį prie stalo ir įsako atnešti steiką su ąsočiu alaus.

"Tu esi gimęs kumštiniuku," sako jam atrių. "Ar nenorėtum užsiimti boksavimu?"

"Kas man iš to bus?" Sutteris paklausė, nenorėdamas muštis už dyką.

"Penki šimtai aukso rublių," atsakė atrių.

Vieną sekmadienio popietį Sutteris susitiko ringe su "Pavoju Jacksonu," kurį jis paguldė atuntame runde. Nors Sutterio veidas atrodė kaip sutryptas, bet vis dėlto išsipojosi, kai Fallonas jam atskaitė zadėtus 500 dolerių. Kai atrių ragino Sutterį pasilikti ir toliau

John A. Sutter

boksuotis, jis atsakė: "Ačiū, Luke, bet aš traukiu į Vakarus."

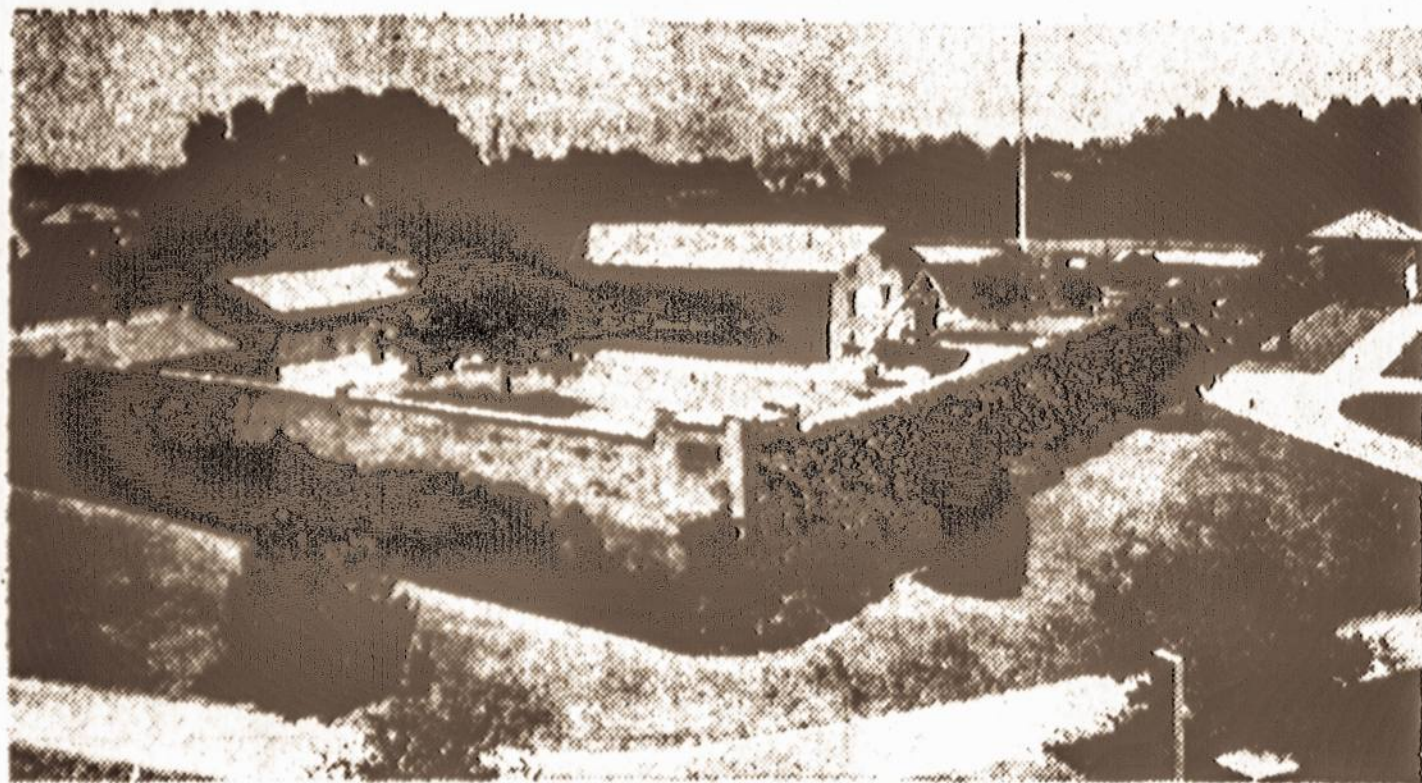
Sekanti Sutterio sustojimo vieta buvo St. Louis, kur jis tris mėnesius dirbo viename salūne. Pagaliau jis susitaupe pakankamai pinigų kelionei į Kaliforniją.

Sutteris gerai žinojo, kad jis, eidamas skersai kontinentą, nepasieks savo tikslo, nes kelias per Sierra Nevada kalnus buvo nusėtas žmonių griaučiais. Jeigu indėnai jo nenuskalpuos, tai patekęs į Nevados tyrus, jis tikrai mirs nuo troškulio.

Reikėjo apsilenkti su tais pavojais, nors kelias iš St. Louis į Vancouverį, Britų Kolumbiją, irgi nebuvo trumpas. Dabar jis plaukia į Honolulu, kad paskiau kitu laivu galėtų grįžti į Sitką, ir tik iš čia, kaip jau minėjome, rusų laivu pasiektų San Francisco.

Pėsčias nuvykęs į Monterey, Sutteris kreipiasi į Alvarado, Meksikos gubernatorių Kalifornijai, prašydamas leidimo steigti koloniją. Jis žada atsigabenti kanakus iš Sandwich salų ir, kartu su indėnais, sudaryti darbo partiją. "O dėl to, kad aš esu demokratas ir šveicaras, tai koloniją norėčiau pavadinti Naująja Helvecija," toliau aiškino Sutteris.

Sutteriui buvo duota finansinė parama kolonijai organizuoti, ir sumanymas buvo toks sėkmingas, kad jis gavo žemės, kiek tik norėjo. Netrukus jo ūkiai, kuriuose buvo užvesti milžiniški vienuogynai, užveista daugtūkstantinės avų, karvių ir arklių kaimenės, buvo

Atstatyta Sutterio tvirtovė Sacramento slėnyje.

dvigubai didesni už visą Bazello kantoną Šveicarijoje. Praktiškai, visa Kalifornijos pramonė buvo jo rankose. Meksikos valdžia su juo skaitėsi kaip su suverenu. Jis pasistatė tvirtovę, kur laikė 100 vyrų kariuomenę. Kai Sutteris jodavo, jį lydėdavo 25 ginkluoti kūno sargai, kurie vilkėjo įspūdingą uniformą. Sutteriui priklausė visos tos žemės, kur dabar stovi San Francisco, Sacramento ir Fairfield. Visas jo turtas tais laikais buvo vertas apie 20 bilijonų dolerių.

Kai angliškai kalbantieji Kalifornijos gyventojai sukilo prieš Meksikos valdžią ir, ją nuvertę, įsteigė Meškos Vėliavos Respubliką, Sutteris jau nebeskaičiavo savo turty. Jo turtas vis dar augo. Savo farmose jis išvedė naują irigacijos sistemą. Jis parsiųsėdino iš Berlyno aukso puošią pianiną. Pagaliau jis nutarė iš Europos atsikviesti žmoną ir vaikus. Dabar jis buvo nekarūnuotas Kalifornijos karalius.

Bet kaip tik šiuo metu Sutterį ištiko baisi nelaimė. 1848 m. sausio 24 d. pietinės Amerikos upės šakos pakrantėje, toje vietoje, kuri buvo vadinama Coma, Sutterio darbininkai kasė žemę naujai statomo vandens malūno pamatams, ir čia jo administratorius Marshall rado gabalą aukso. Malūnas niekad nebuvo baigtas statyti, bet ta vieta ir šiandien tebe vadinama "Sutter's Mill."

"Aukzas, aukzas," sklido iš lūpų į lūpas žinia, ir veltui Sutteris mėgino savo darbininkus sulaikyti. Tas momentas, kada Kalifornijoje buvo rasta vienas iš turtingiausių aukso klodų pasaulyje, galėjo būti laimingiausias Sutteriui. Bet, deja, tai buvo pradžia jo galo. Darbininkai pasivogdavo jo arklius ir jodavo aukso kasti. Juos sekė kanakai ir indėnai. Pagaliau pasileido San Francisco ir Monterey miestelių ir kitų vietovių gyventojai. Gandas apie aukso atradimą Kalifornijoje aplėkė visą pasaulį. Prasidėjo didžioji aukso žieskavimo karšligė, kuri tęsėsi daugiau kaip 10 metų.

Sutteris vistiek galėjo būti turtingas žmogus, nes aukso žieskotojų minios buvo reikalingos maisto, kurio tik čia buvo galima gauti. Bet jam reikėjo apsispręsti: gelbėti, kas galima išgelbėti, arba kovoti iki galo. Jis apsisprendė kovoti. Jis pasamdė armiją raštinkų ir advokatų užvedė bylą prieš 18,000 neteisėtai jo žemę, pasisavinusių atelvių. Jis reikalavo 200 milijonų dolerių už tą žemę kur buvo statomi San Francisco ir Sacramento miestai. Be to, iš Kalifornijos valstybės jis reikalavo 25 milijonų dolerių už savo tiltus ir kelius, kuriais dabar naudojami aukso žieskotojai. Pagaliau jis iškėlė bylą federalinei valdžiai, reikalaujamas 50 milijonų dolerių atlyginimo už tai, kad ji neapsaugojo jo nuosavybės.

Aukso žieskavimo karšligel atslūgus, Sutterio farmos vėl pradėjo tarpti. Kad tik jis dabar atsakytų tos milžiniškos bylos, kuriai pasiruošti reikėjo net keturių metų...

Kai 1850 m. sausio 9 d. Kalifornija minėjo keturių metų įsijungimo į uniją sukaktį, iškilimėse Sutteris dalyvavo kaip garbės svečias. Jodamas ant balto arklio, jis vadovavo visam paradui.

(Nukelta į 5 psl.)

Vienybė, 1960 m. balandžio 7 d.

Taika su Floridos indėnais

Ne vien Sovietai veda šaltąjį karą su Amerika. Pavyzdžiui, pietinės Floridos pelkėse, išilgai Tamiami vieškelio, gyvena 400 semenoles genties indėnų, kurie teoretiskai tebekariauja su Jungtinėmis Valstybėmis.

Semenolės gyvena palmių msnose, kalba savo kalba ir maitinasi tokiu pat maistu — laukiniais paukščiais ir žuviomis, koks buvo ir prieš ispanų atėjimą 1565 metais.

Dabar semenoles valdo apie 200,000 akry pelkėtos žemės, dėl kurios nuosavybės dokumento jie niekad nesikreipė nei į Jungtines Valstybes, nei į Floridą. Bet dabar jau kalbama, kad semenolės esą linkę tartis su Floridos vyriausybe dėl sutarties, garantuojančios jiems gyvenamųjų pelkių nuosavybę. Mat, semenoles bijosi, kad šiais moderniais pelkių sausinimo laikais baltasis žmogus jiems gali padaryti nemalonumų...

Rašydamas apie tai, New York Times pastebė, kad sutartis bei susipra-

timas su Floridos semenoles genties indėnais esą visos Amerikos garbės reikalas.

Lietuviai semenoles indėnų kaime, prie Tamiami vieškelio, Floridoje. Nuotraukoje: J. Pakstienė — Narūnė, turinti savo namus Floridoje ir neseniai ten atostogavęs brooklynietis D. Klimga.

GLOBE SKYRIUS BALTIMORĖJE

Jau kuris laikas sėkmingai veikia Globe Parcel Service, Inc. skyrius Baltimorėje, Skyriaus adresas: 351 Hollins Street, Baltimore, Md. Telefonas: Millberry 5-5787.

Kaip žinoma Globe Parcel Service, Inc. siuntinių biznyje yra virš 25 metų. Tinkamai siuntinius siunčia į Lietuvą ir kitas SSSR dalis. Šioje firmoje kiekvienas siuntinys apdraustas ir garantuotas, kad gavėjas siuntinį gaus.

Smulkesnių informacijų rasite tos firmos garsiniame, kuris telpa mūsų laikraštyje.

Prof. K. Pakšto nuotrauka

Indėnų rezervatas iš vidaus. Nenoriai indėnai kalbasi su baltais žmonėmis tik noriai ima dolerius už iėjimą į rezervatą... Vyresnė indėnė siuva drabužėlių savo anukei (iš dešinės), jos dukterė atsuko nugarą į aparatą nenorėdama pozuoti... Skurdaus pastato stogas uždengtas palmių lapais, žemiau nuovėjo apsidangsto tollo gabalais.

KALIFORNIJOS AUKSAS

(Atkelta iš 4 psl.)

Prezidentas Fillmore jį paskyrė JAV armijos generolu.

Dabar draugai mėgina Sutterį atkalbėti nuo tos bylos. Bet jis neperkalbamas. 1855 m. kovo 15 d. Kalifornijos aukščiausio teismo teisėjas W. J. Thompson bylą išsprendė Sutterio naudai: beveik visa Kalifornija jam priklauso... Pagaliau ir Aukščiausias Teismas Washingtone tai patvirtino.

Bet tai buvo pats baisiausias momentas visoje Kalifornijos istorijoje. Bijodami kad iš jų neatimtų žemės, San Francisco ir kitų vietovių gyventojai sukilo. Įsiutusi minia vos nenulinčiavo teisėjo Thompsono, naikino valstybės ir federalinius įstaigas, degino dokumentus ir t.t. Paskiau apie 10,000 minia patraukė į Sutterio farmas, pakeliui naikindama namus, tiltus, vienuogynus, gyvulius ir žmones. Visi trys Sutterio sūnus buvo nužudyti, o dukterė išprotėjo ir niekados nepasveiko. Pats Sutteris išvengė mirties tik todėl, kad buvo išjogęs pas draugą. Grįžęs namo ir radęs tik griuvėsius ir nuodegulus, jis atvyko į San Francisco ir kurį laiką dirbo kaip batų valytojas ir lėkščių plovėjas.

Tokioje padėtyje buvo atsidūręs turtingiausias žmogus pasaulyje, kuriam teisėjas Thompsonas dar kartą norėjo padėti. Bet buvo pavojus, kad bylos atnaujinimas gali sukelti civilinį karą Kalifornijoje. Tada Kalifornijos valstybė paskyrė Sutteriui 3,000 dolerių mėtinės pensijos, tikėdama, kad jis galų gale atsisakys tos bylos. Kai Sutteris nesidavė perkalbamas, valstybė nutraukė jam pensiją. Sutteris, kuris buvo turtingiausias žmogus pasaulyje, dabar badauja...

Pagaliam jam sutiko padėti vienas įtakingas kunigas, kuris kartu buvo advokatų sąjungos narys. Jeigu Sutteris bylą laimės, visą turimą užrašo bažnyčiai nei kongregacijai. Žodžiu, Sutteris atvyko į Washingtoną ir pradėjo varstyti federalinės valdžios įstaigų duris, ieškodamas teisybės. Bet prezidento Grant administracijos laikais Washingtone siautė tokia korupcija, kad apie Sutterio bylos atnaujinimą niekas nenorėjo net kalbėti.

Ilgainiui, belaukdamas savo bylos svarstymo, Sutteris išprotėjo. 1880 m. birželio 17 d. jis sėdėjo ant Kongreso

SUTTERIO MALŪNAS

laipų ir pats su savim kalbėjo apie prarastą imperiją... Vaikai, laikraščių pardavėjai, kurie jį pažinojo, tyčiomis ėmė šaukti: "Sutteris laimėjo bylą kongrese!" Sutteris atsistojo ir, padėkojęs už "žinią," krito negyvas. Bet vaikai norėjo tik pajaukauti. Buvo sėkmiadienis ir Kongresas neposėdžiavo.

Tai buvo 1880 m. birželio 17 d. Nuo tos dienos praėjo 80 metų, bet Sutterio vardas neišnyko iš žmonių atminties. Jo vardu pavadintų gatvių galima rasti visuose Amerikos didmiesčiuose, įskaitant ir New Yorką.

J. T.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

(Atkelta iš 3 psl.)

rub.) pragyventai dienai. Kitus neįleistus dolerius galėjęs išsivežti. Viso viešnagė, įskaitant dovanas, kelionę ir formalumus, kaštavo apie 1,800 dolerių. Savo išplūdžius keliautojas pasakoja labai santūriai. Girdi, žmonės gyvena ir tiek...

...Gautomis žiniomis iš Lietuvos ten sunkiai susirgęs Petras Klimas.

buvęs politikas ir diplomatas, prieš keletą metų grįžęs iš Sibiro.

FILATELISTŲ PARODA

Lietuvių filatelistų draugija balandžio 2 ir 3 Dariaus Girėno posto salėje suruošė gausią pašto ženklų parodą, kuria aplankė nemažai žmonių. Ta proga išleistas Lietuvos pašto ženklų albumas.

BANGA TELEVISION

VYT ZELENIS, Savininkas
3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

Parduodama: televizija, radijas, Hi-Fi stereo fonografi, dulkių siurbiai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola aparatams. 40 nuošimčių nuolaidos Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

Taisoma televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 val. vak. Penktadieniais iki 9 v. v.

CYPRESS BEDDING & MATTRESS CO.

3427 Fulton Street
Brooklyn 8 N. Y.

TEL. AP 7-8802

KAM MOKĖTI BRANGIAU,
JEI GALIMA GAUTI PIGIAU

MŪSŲ KETURIOSE KRAUTUVĖSE NE TIK DIDŽIAUSIAS LOVŲ BEI BALDŲ PASIRINKIMAS, BET TAIP PAT IR DIDŽIAUSIOS NUOLAIDOS.

VIENYBĖ

Lithuanian Weekly Established in 1886
Juozas Tysliava, Editor and Publisher
192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.
Telephone: APplegate 7-7257
Vytautas Meškauskas, Associate Editor
2625 S. Harvey, Berwyn, Illinois
Entered as Second Class Matter October 23, 1907
at the Post Office of Brooklyn, New York
Subscription rate: \$7.00 for one year.
Advertising rates on application

DABAR (Atkelta iš 1 psl.)

lijonai saulų, kurių šviesos ir šilumos pakanka gyvybei atsirasti, — gyvybei tų saulų planetose. Žodžiu, žmogus vis labiau ir labiau ima tikėti, kad jis ne vienintelis šiame Dievo pečiuje iškeptame Visatos riestalnyje.

Štai mūsų astronomai Vakarų Virginijoje pasistatė 85 pėdų lėkštės pavidalo anteną ir dabar, ausis išpūtę, radijo teleskopo pagalba, klausosi, ar kartais neišgirs bent "labas" iš artimiausio kaimyninio žvaigždyno.

Bet ačiū, dėde, už žodį, nuo artimiausio žvaigždyno iki mūsų Žemės Zeminėlės, tas "labas" turėtų keliauti 16 metų...

AFRIKA KELIASI...

MUMS RAŠO

Ar kun. J. Prunskis tikrai buvo nacių kacetė?

Ryšy su numatomu atvykimu kun. Prunskio motinos iš Lietuvos, Chicago Tribune kovo 20 d. rašo:

"Kun. Prunskis atvyko į Jungtines Valstybes 1940 m. po kalnimo nacių koncentracijos stovykloje."

Faktinai kun. Prunskis nebuvo jokio koncentracijos stovykloje, jis vienas pirmųjų atsivėrė Amerikoje po pirmos bolševikų okupacijos. Chicago Tribune redaktorius pats nesugalvojo tos žinios... Matyt, buvo pasirūpinta jam suteikti tokias informacijas. Kun. Prunskis labai mėgsta afišuoti ir visur matyt savo pavardę.

"Kacetininko" vardas sukels daugiau gailės ir dosnumo...

Pereitų metų gruodžio vien Margutyje, tarp naujmetinių linkėjimų buvo palinkėta "Kun. Prunskiu — visados tikėti, kad prie maldų reikia ir aukso."

Zinoma, daug reikėjo turėti aukso kad galėtum važinėti po pasaulį.

Kun. Yla, kuris tikrai buvo kacetė, parasė savo atsiminimus apie tai. Gal dabar ir kun. Prunskis parašys knygą apie savo gyvenimus kacetė?

D. M. Chicago, Ill.

Del "Sintamečio atsiminimų"

Jūsų laikraštį visuomet skaitau savo vaikų seimoje. Tik kovo 25 d. (13 n.) Vienybėje "Sintamečio atsiminimai" man labai nemalonai nustebino. Laikau savo pareigą atsiliepti ir tik dėl tos "atsiminimų" dalies, kur pasakojama apie kan. J. Končių. Reikia pataisyti ir papildyti. Tie "atsiminimai" prasilenkė su teisybe ir net yra žalingi kan. J. Končiui ir jo didžiajam labdaros darbiui.

Su dr. J. Januškevičium mokytojau šiaulių gimnazijoje ir kartu su juo dalyvavau vi-

Pavergtųjų klausimas Kongrese

Kovo 21 d. senatorius Paul H. Douglas pateikė JAV Senatui svarbią, pavertusias tautas liečiančią rezoliuciją, kurios oficialusis pavadinimas yra S. Con. Res. 95. Rezoliucija siūlo JAV Kongresul dar kartą pareikšti savo nusistatymą remti pavergtųjų tautų išlaisvinimo pastangas ir raginti JAV prezidentą, kad jis laikytųsi šio nusistatymo būsimajame Viršūnių Konferencijoje. Tą pačią rezoliuciją Atstovų Rūmams pateikė kongresmanas A. M. Feighan. Šios oficialusis pavadinimas: H. Con. Res. 636.

Panašaus turinio, tik kiek skirtingai suformuluotas, rezoliucijas Atstovų Rūmams įteikė dar šie kongresmanai:

Addonizio - H. Con. Res. 621, Anfuso - H. Con. Res. 622, Bentley - H. Con. Res. 623, Celler - H. Con. Res. 624, Daddario - H. Con. Res. 625, De-rounlan - H. Con. Res. 626, Flood - H. Con. Res. 627, Judd - H. Con. Res. 628, McDowell - H. Con. Res. 629, Pucinski - H. Con. Res. 630, Rodino - H. Con. Res. 633, Zelenko - H. Con. Res. 634, Mrs. Church - H. Con. Res. 637, Santangelo - H. Con. Res. 638.

Visi lietuviai raginami neatidėliojant rašyti laiškus ir siųsti telegramas savo kongresmanams bei senatoriams ir prašyti, kad jie paremtų minėtasias rezoliucijas.

ALT Vykdomasis Komitetas

Baltijos Valstybių Laisvės Taryba

Nesijaudinkite, tai nėra koks naujas laisvinimo veiksnys. Tai tik specialus darbo sambūris specialiam uždaviniui. Kaip žinote, okupuotoje Lietuvoje sovietinės marionetės ir bolševikiniai garsiakalbiai pavergtajam lietuviui, o Maskvos galingas propagandos aparatas ir laisvajam pasauliui kalta kala, kad anais 1940 negando metais ne raudonosios armijos tankai sutrempė Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, o pati lietuvių tauta savanoriškai prisilėmė sovietinę vergiją, kurios vaisiai esą kone geriausi.

Šitam sovietinio melo potvyniui pasipriešinti ir padėti teisingai nušviesti New Yorke Estijos, Lat-

vijos, Lietuvos atstovai sudarė specialų organą - Baltijos Valstybių Laisvės Tarybą. Jos pirmininku išrinktas Lietuvos delegacijos pavergtųjų seime pirm. V. Sidzikauskas. Be jo, Lietuvai Taryboje atstovauja prel. J. Balkūnas, J. Šlepetys ir dr. A. Trimakas.

Taryba ruošia sovietinės agresijos prieš Baltijos valstybes dvidešimtmecio atžymėjimo programą. Šios programos globėjais numatyti kviešti kitų valstybių politinio, visuomeninio, kultūrinio ir religinio gyvenimo žymūs veikėjai. Netrukus išels Tarybos manifestas.

J. Mikuckis apie atsiminimus

Poetas Juozas Mikuckis, kuris su šeima gyvena Baltimorėje, šią savaitę lankėsi New Yorke. Ta proga svečias dalyvavo Lietuvių Rašytojų Draugijos posėdyje, įvykusiame Vienybės redakcijoje, su mokėjo nario mokėsi ir su kolegomis pasikeitė nuomonėmis.

Kadangi Mikuckiui buvo lemta būti pirmuoju Kauno karo komendantu ir vienu iš Lietuvos kariuomenės organizatorių, tai šia proga jis buvo paklaustas, ar, kartais, nesirengia rašyti atsiminimų.

- Dabar labai madoje rašyti atsiminimus, ypač pasakoti nebūtus įvykius, atsiliepi Mikuckis. Pavyzdžiui, vienas asmuo rašo, kaip 1919 metų pradžioje mano kareivis Kaune nakčia sulaukęs su portfelium po pažaste einantį žmogų, kuris pasisakė esąs ministeris be portfelio... - O kas čia? - paklausė kareivis, rodydamas pirštą į portfelį.

Tokių "atsiminimų" aš galėčiau pripasakoti dešimtys, sako Mikuckis. Pavyzdžiui, Kaune Laisvės Alėjoje tarnybos metu kalbasi du policininkai.

- Tylėk, prokuroras eina.
- Pro kur oras eina? Kur oras išeina, ten ir eina, paaiškino antrasis policininkas.

Arba štai kitas "atsiminimų" pavyzdys. Kauno gatvėje karininkas sulauko kitą pat karininką, reikalaujamas atiduoti pagarbą. - O kas Tamsta būsi? - klausia antrasis karininkas. - Aš esu kapitonas Ilanda. Tada antrasis atsiverčia mlinės apikaklę, parodo savo laipsnio ženklus ir sako: O aš esu majoras Išlenda...

- Tokių "atsiminimų" aš tikrai nesirengiu rašyti, juokavo poetas Mikuckis.

suose posėdžiuose. Prisimenu viską gerai (nors ir neesu "simtamečiu").

Gimnazijoje tuomet kilo nesusipratimas dėl jauno mokytojo D. netakto. Kapellonas kun. Končius reagavo. Iš Šv. Minskerijos atvyko inspektorius Kuodaitis ir po dviejų dienų tyrinėjimų išvyko. Po to mokytojas D. buvo atleistas, o kun. kapellonas ir toliau dirbo su mumis. Tik po metų su viršum kun. J. Končius išvyko į Ameriką ir grynai labdaros reikalais ir tik laikinai, palikdamas savo vietoje kun. Stonį.

Dėl minimo incidento loterijos metu galiu pasakyti, kad tai fantazijos kurinys. Gyvenau pačioje gimnazijoje ir turėjau labai glaudžius ir nuosirdžius ryšius su mokiniais. Tik niekad negirdėjau, kad mokiniai būtų šmeižę savo kapelloną. Jį mylėjo ir gerbė. Ir buvo už ką. - Tas jaunas kapellonas žinojo kiekvieno mokinio bėdas ir vargus, sielodavosi dėl jų neturto, surasdavo būdus ir suselpti labiausiai neturtingus. Suprasdavo ir giliai atjausdavo visus, be pažiūrų skirtumo. Tai buvo jo gy-

venimo turinys ir prasmė. Toks jis buvo. Toks jis ir yra dabar. Nežiūrint savo sveikatos ir amžiaus, jis dirba žmonių gerovei. Taip, kaip Jūs vedamame laikrašty, paskutiniame numeryje — nuotraukoje kan. J. Končius vis stovi su atkišta ranka ir prašo... tik ne sau.

Dėl buvusios mokinės Lukauskaitės galiu pasakyti, kad buvo gabi ir rimta mergaitė. Visur ir visuomet taktiška ir sveik. Man labai gaila, kad esu priversta rašyti Tamstai, p. Redaktorium. Esu priešinga polemikai spaudoje. Skaudu, kai užgaunamas asmuo, kuris tik pagarbos vertas.

Man gaila, kad "Sintamečio atsiminimai" nebuvo rašomi daug ankščiau. Gal jie būtų buvę tikslesni ir turiningesni, nes medžiagos prisiminimams iš savo gyvenimo dr. J. Januškevičius turi labai daug. Ir nebūtų reikalo liesti ir užgauti kitų, o ypač tų asmenų, kurie jau ir atsakyti negali.

E. KLUPSIENE Paterson, N. J.

Katrie geresni patrijotai

Kai prieš kelis metus seniau atvykusįjį lietuvių ir jų suaugusiųjų vaikų naujieji ateiviai buvo su dideliu pasigardžiu vadinami dypukais, tai šie pastarieji irgi nukalė neblogą terminą ir oponentus pradėjo vadinti tamsūnais. Bet kartais lyg tyčia tie tamsūnai pasirodo geresni lietuviai, kaip dypukai švietūnai.

Štai, ties Chicago yra pragaršėjusi taip vadinama Marion Hills Seminary, kur senųjų marionų buvo laikoma liet. židinių ir ta nuosavybė dabar vertinama daugiau kaip milijono ir išgyta lietuvių aukomis, kaip lietuviška įstaiga. Kol ten viešpatavo senieji kunigai ir čia gimę jų išauklėti jaunieji — ten buvo lietuvių kalba ir lietuviškoji dvasia, bet prieš pora metų išrinkus vadovu dypuką kun. V. Rimšėlį, dabar ten viskas angliška ir pati seminarija neveikia, nors aukelės jos vardu teberenamos, tik nutylima jóg tai lietuviškam reikalui.

Kitas pavz. su dienraščiu Draugu. Kol ten tvarkė čia (Nukelta iš 13 ps.)

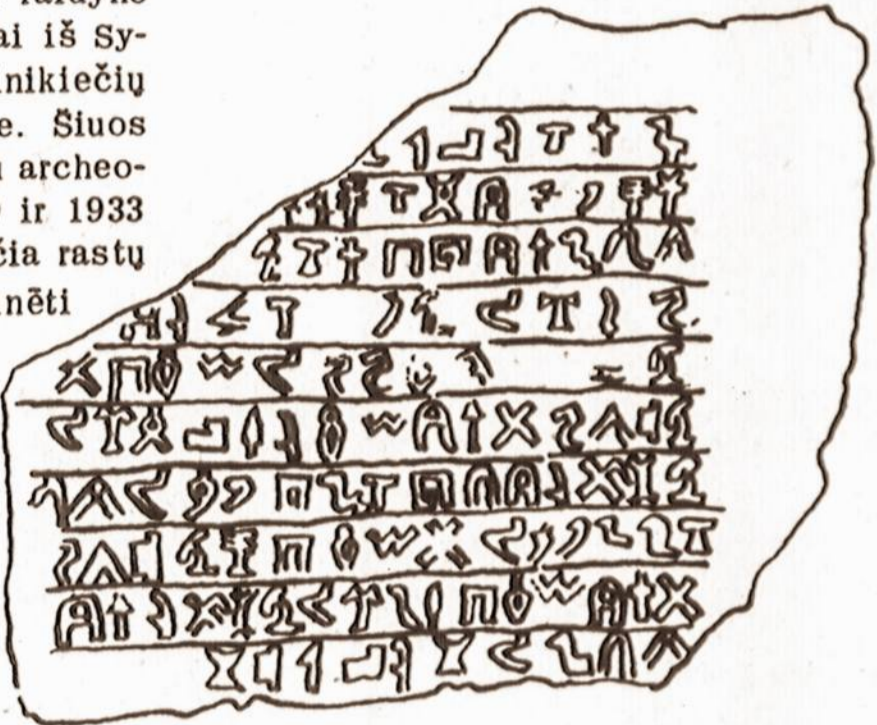
Vienybė, 1960 m. balandžio 7 d.

Kada, kur ir kaip atsirado raidės?

VISOS DIDŽIOSIOS CIVILIZACIJOS YRA TURĖJUSIOS SAVO RAŠTO SISTEMAS

(TĘSINYS)

Daug įdomesni ir tikresni raidyno pradžiai išaiškinti yra įrašai iš Syrijos pakraščio, rasti finikiečių Biblio miesto kasinėjimuose. Šiuos kasinėjimus vykdė prancūzų archeologas Maurice Dunand 1929 ir 1933 m. Tarp nemažo skaičiaus čia rastų įrašų pirmiausia reikia paminėti tam tikrą rašto sistemą, kuri vadinama "pseudo-jieroglifišku Biblio raštu". datuojamu (spėjamai!) tarp 2100-1700 m. pr. K. Bet šio rašto išskaitytojas prof. E. Dhorme jį priskiria tik maždaug 145 pr. K. Brėž 3.

Brėž. 3. Pseudo-jieroglifiškas Biblio raštas. Įrašas iškaltas ant akmens, rastas Biblio kasinėjimuose. Jieroglifiniai ženklai vėlyraja. Įrašo laikas, pg. Dunandą, gal net 225 m. pr. K.

Savo išvaizda šios sistemos ženklai yra panašūs į jieroglifus, bet ir (gal net daugiau) į standartinius finikiečių rašmenis. Svarbiausia tačiau, kad šis raštas yra išskaitytas:

Jis rodo semitišką (finikiečių) tarbę, bet nėra raidinis, o, bendrai imant, skiemeninis, arba silabinis. Dėl šios priežasties vargu galima šią rašto sistemą laikyti raidinio rašto prototipu ar pirmuoju šaltiniu, kaip įrodinėja jo atradėjas M. Dunand savo sudarytoj raidyno kilmės teritorijoje. Tik faktas, kad pseudo-jieroglifiškas raštas yra atrastas tame pačiame Biblio mieste, kur vėliau atrasti ir pirmieji mums žinomi tikrai raidinio rašto paminklai, ir kad šiame pat mieste buvo sena ir garsi Baalo dvasininkų mokykla, - galima laikyti tikrai reikšmingu rašto bandymų istorijoje.

Kalbant apie pseudo-jieroglifišką raštą, galima paminėti ir pseudo-kyliaraštį. Tai vadinamas "Ugarito kyliaraštiniu raidynu", atrastas 1929 m. kitame garsiajame prekybos mieste šiaurinėje Syrijoje, senovės Ugarite, dabartiniame Ras-Shamra. Čia buvo atkasta ištisa biblioteka ir raštinė su gausybe molio lentelių lentynose, su rašymo įrankiais, su gulinčiomis ant skribų stalų dar nebaigtomis rašyti molinėmis lentelėmis...

Kyliaraštinio raidyno lentelės priskiriamos 14-15 š. pr. K., bet paties kyliaraštinio raidyno pradžia, be abejo, yra senesnė, taigi gal 16 š. pr. K. (Brėž. 4).

Ugarito lentelės yra pilnai ir visiškai patenkinamai išskaitytos jau minėto E. Dhormes, vokiečio H. Bauerio ir kt. Tai vienintelis tokio seno laikotarpio raštas, kuris yra pilnai iširtas.

Ar galima laikyti šį Ugarito pseudo-kyliaraštį pirmuoju raidiniu ir garsiniu raidynu?

Kai kurie greitai populiariosios raidyno istorijos rašytojai gal ir norėtų taip klausimą užbaigti, bet atsargesni tyrinėtojai čia raidyno pradžios nemato dėl to, kad dar eilė archeologinių radinių su įrašais, savo išvaizda neabejotinai beveik tapatiškais su standartiniu finikiečių raidynu, yra atrasti augščiau minėto Biblio griuvėsiuose, o šie įrašai yra jei ne senesni už Ugarito raštą, tai bent vienalaikiai su juo. Išeina, kad Ugarito skribai galėjo pažinoti Biblio raidinį rašto sistemą ir jai panaudoti kyliaraščio ženklus. Tokios nuomonės ir laikosi mūsų minėtas raidyno istorijos žinovas D. Diringer.

4. RAIDYNO PRADŽIA

Tad dar kartą grįžtame į Biblio miestą. Čionai prancūzų mokslininko P. Monteto 1923 m. atidengtas karaliaus Achiramo kapas (Sarkofago dangtis ir dvigraflo lentelės su

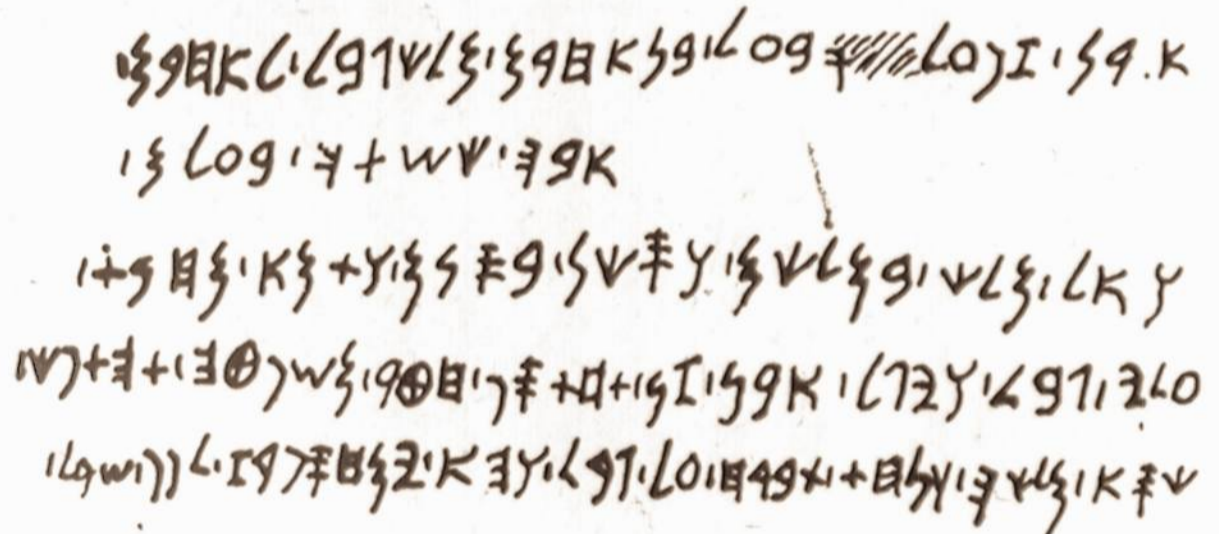

Brėž 4.

įrašais) pradeda naują skyrių raidyno istorijoje (Brėž. 5 ir paveikslas). "Achiramo įrašų", kaip jie vadinami moksliniuose veikaluose, data, deja, nėra visai tvirtai nustatyta: kai vieni ją talpina į 10, 11 ar 12 š. pr. K., kiti, remdamiesi tik archeologiniais kriterijais, jų data laiko 13 s. pr. K. Prie šių įrašų M. Dunand savo garsiais 1929 ir vėlesnių metų kasinėjimais Biblio mieste pridėjo dar du ar tris tokios pat rašto sistemos įrašus: tai "Abdo įrašas" ant puodo šukės ir "Shafatbaalo įrašas", ant klintinio akmens bloko, kuriuos profesorius Dunand priskiria 17 š. ar net 16 š. galui pr. K., bet dėl laiko ir pats Dunand nėra visai tikras. Šiaip ar taip, tai yra seniausi dabar žinomi raidinio rašto paminklai, kurie su augščiau minėtu Achiramo įrašu ir kitais, vėlesnių šimtmečių įrašais iš Syrijos ir Palestinos, sudaro nenutrūkstamą vieno rašto sistemą iki populiariausio šios sistemos paminklo - "Moabitų akmens" iš 850 m. pr. K. Brėž. 6.

(BUS DAUGIAU)

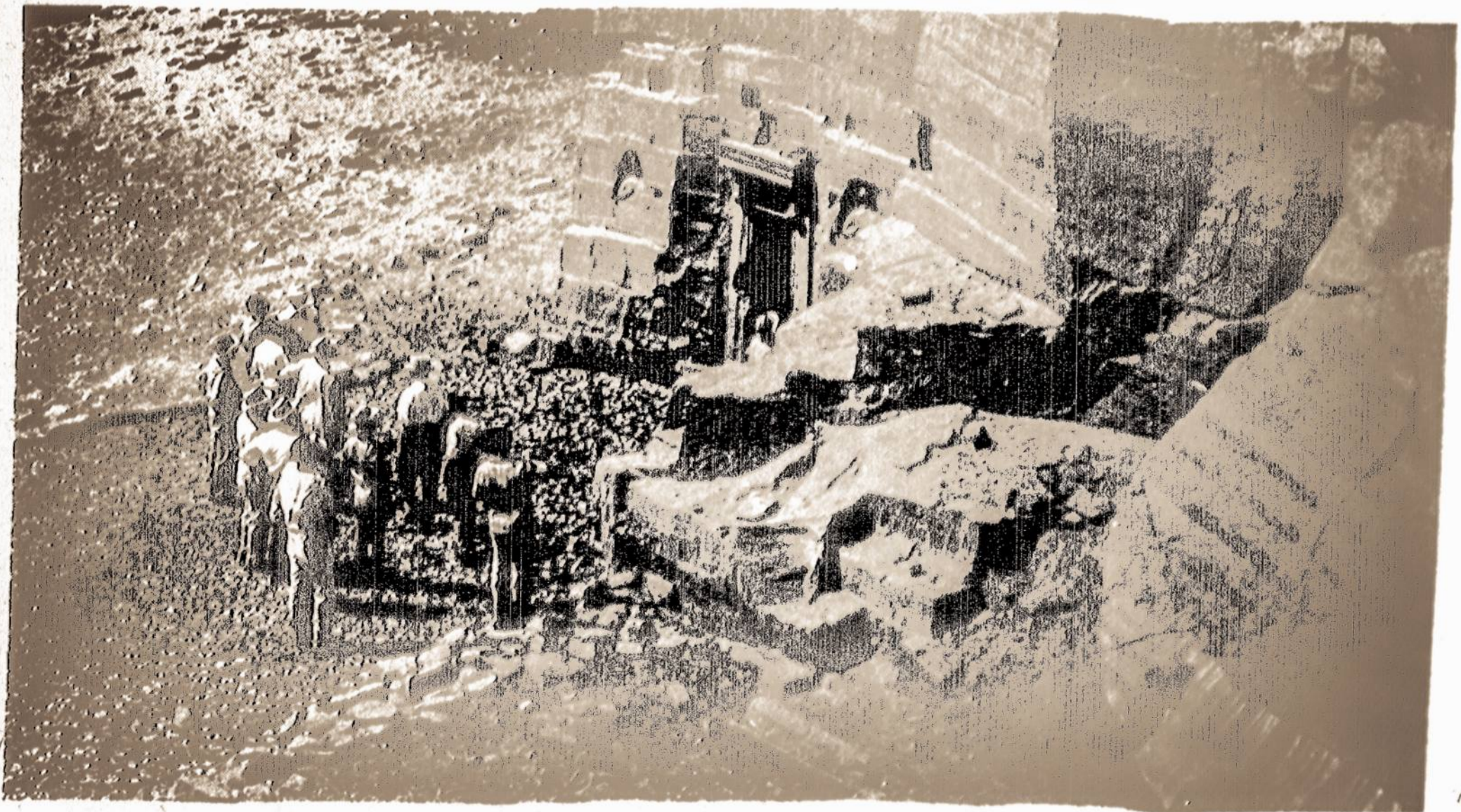
Brėž. 5. (kairėje) Achiramo sarkofagas iš 11 (13?) š. pr. K., atrastas Biblio mieste (kuris senovėje vadinosi Gulba, biblijoj - Gebal, dabar ten yra kaimelis Džubail). Šoninis sarkofago bareljefas rodo karalių ilgais plaukais, su barzda, dėvintį ilgu rūbu. Toliau stovi trys tarnai ir keturi pasiuntiniai reiškią pagarbą (pakeltomis rankomis). Įrašas, reiškiąs prakaismą tam, kuris išnėkintų kapą, iškaltas ant dangčio briaunos (paveiksle neišdėkus). Dabar sarkofagas yra Beiruto Nacionaliniame muzėjuje.

Viršuje: Achiramo sarkofago (dangčio) įrašas. Čia yra linijinės raidės nukopijuotos nuo kaltų akmenyje.

Brėž. 6. Moabitų akmens įrašas. Moabitų akmuo atrastas 1868 m. vokiečio misijonieriaus F. A. Kleino ties Dibonu, 25 myl. į rytus nuo Negyvosios jūros. Dydis: 3'8" augščio ir 2'3" pločio. Tai Moabitų karaliaus paminklas, kuriame aprašyta jo karai su Izraelitais.

AKMENS LAUŽYKLA EGIPTE

VIRŠUJE: Neseniai iš Lietuvos atvykusi Armonienė tarpe Clevelando lietuvių. Iš k. į d.: B. Armonienė, Armonas ir sūnus.

DAILININKAS ADOMAS GALDIKAS (kairėje) kurio paskutinių darbų paroda New Yorke turėjo didelio pasisekimo, kaip matome iš jo nuotakos šloje vėliausioje nuotraukoje, kurią nutraukė V. Maželis.

DEŠINĖJE: 1 nuotrauka -- Prof. K. Pakštas su žmona stovi prie Kolegijos Steubenville, Ohio, kur jis skaito studentams paskaitas. Sekančios trys nuotraukos - vaizdai iš Kazuko mūgės Clevelande. Svečių tarpe matomas Vienybės korespondentas G. Juškėnas su žmona ir kiti Clevelando lietuviai. - V. Bacevičiaus nuotraukos

APAČIOJE - kairėje: Brooklyno Maironio šeštadieninės liuanistikos mokyklos mokinės, Bendoriūtė ir Ruzgaitė, pamokų metu. V. Maželio nuotrauka

Juozas Mikuckis

Du pavasariai

I

1910 metai

Upelis skubinas gurgena,
Bet naują dainą, nebe seną
Jis neša skubinai!
Ji sužavėjo girią, lauką,
Nušvito plotai apsiniaukę
Ir puošiasi jaunai.

Daina laisva, skambi iškilio
Ir pančiai priespaudos jau dyla: —
Pavasario diena!
Upelis skubinas gurgena,
Bet laisvės amžių, nebe seną
Mums žada jo daina!

II

1960 metai

Tuk, tuk, tuk pavasarėlis,
Tuk, tuk, tuk man į duris.
Gal tai mūsų pievų gėlės,
Mūsų krašto vyturis?

O gal vien juodi erkėčiai
Skausmą pakelėse skleis,
Ilgesiu kad užmokėčiau,
Eidams nežinios keliais?

O gal gėlės, tos ankstyvos,
Man primins spalva skaisčia
Tas dienas, širdy kur gyvos.
Prisidengusios kančia?

Tuk, tuk, tuk pavasarėlis,
Tuk, tuk, tuk man į duris...
Ką dienų man neša strėlės,
Kur netaikytos nukris?

ALEKSANDRAS KUNDROTAS, neseniai išrinktas Dariaus ir Girėno Posto adjutantu legionininko uniformoje. Be to, Kundrotas yra veiklus SLA, Operetės choro ir kitų draugijų narys. Kilęs iš Vainuto bažnytkaimio, Tauragės apskrityje, Lietuvą apleidęs 1944 m., kurį laiką tarnavęs pagalbinėje Amerikos darbo kuopų kariuomenėje Vokietijoje, vėliau gyvenęs Prancūzijoje. Kundrotas dabar yra JAV pilietis.

SKAITYTOJAI, kuriems rūpi, kad Vienybė eitų 16 puslapių kas savaitę, tenepamiršta laiku prisijusti savo prenumeratą.

Ramunė Kučinskaitė, (viršuje) 13 m. amžiaus, Juozo ir Paulinos Mikuckių anūkė, viena iš jauniausių Vienybės skaitytojų, gabi Seštadieninės liuanistikos mokyklos mokinė Baltimorėje.

Šį pavasarį Maironio šeštadieninės liuanistikos mokykla Brooklyne mini savo dešimtmetį. Ryšium su tuo, gegužės 21 d. įvykis koncertas, kurio programą išpildys Ciurlionio ansamblis iš Clevelando. Nuotraukoje (apačioje, kairėje) - Maironio mokyklos mokinės: Minkunaitė, Ruzgaitė, Kleveckaitė ir kt.

V. Maželio nuotrauka

Vienybė, 1960 m. balandžio 7 d.

Vienybė, 1960 m. balandžio 7 d.

Pereity metų gruodžio 29 d. Lietuvoje mirė Viktoras Rastenis, adv. Nado Rastenio jaunesnįs brolis, gyvęs Stagailėnuose, Linkmenų valsčiuje, Švenčionėlių rajone. Nuotraukoje prie kapo (su žvake rankoje) sėdinti Veronika Rastienienė, buvusi Brukštaitė, kunigas, velionio šeimos nariai, giminės ir kiti laidojimo dalyviai.

DR. J. JANUŠKEVIČIUS

(TĘSINYS)

Mokytojų kursus lankė O. Stanulytė, kuri savo grožiu ir gražiu aprėdu toli prašoko mokyklos moterų personąlą. Todėl ji tapo pavydo ir neapykantos objektu. Viename pedagogų posėdyje, mokytojos pareiškė, kad O. Stanulytės elgesys verčia kelti klausimą dėl jos pašalinimo. Neišgirdęs nė vieno peiktino įvykio ir neradęs nieko nepadoraus jos elgesyje, su tuo siūlymu nesutikau. Buvo išrinkta komisija ištirti O. Stanulytės elgesį ir apklausti žmones, su kuriais ji palaikydavo ryšius. Bet komisija nieko įtartino nerado. Vis dėlto dauguma mokytojų reikalavo ją pašalinti. Kažkas pranešė tai šv. ministerijai. Atvykęs mokyklų inspektorius Kasakaitis sušaukė pedagogų posėdį, kuriame niekas Stanulytės nusikaltimo faktų nepranešė, o tik reikalavo ją pašalinti. Nuostabu, kad ir Kasakaitis, neradęs jokių įrodymų dėl Stanulytės blogo elgesio, pritarė daugumai. Tad Stanulytei iš mokytojų kursų teko išeiti. Kas turi teisę priversti pritari neteisiam sprendimui? Jei būčiau sutikęs, kad tas pareiškimas "blogas elgesys," neminint konkrečių faktų, yra "corpus delicti" įrodymas, kiekvienas būtų turėjęs teisę mane smerkti, kaip aš dabar smerkiu to neteisingo nutarimo šalininkus, drauge su inspektoriumi Kasakaitiu. O. Stanulytės kaltės reikėjo įsiskirti tik tų silpnabūdžių ir pavydėlių moterų mokytojų veiksmuose, kurios kaip avys sekė viena kitą. Koks įrodymas, kaip šv. ministerijai trūko autoriteto.

Po kelių dienų gavau iš šv. ministerijos raštą, kuriame sakoma, kad mano laikysena mokslo personalo atžvilgiu peiktina, kad aš nepritariau pedagogų bendrai nuomonei ir tuo sukiršinęs mokytojus. Todėl aš perkeliamaš lotynų kalbos mokytoju į Raseinius. Moraliai buvau patenkintas, nes patyriau, kad ir be kaltės žmogus gali būti kaltinamas ir baudžiamas.

Būdamas Kėdainių gimnazijos direktoriumi, parašiau ir išspausdinu savo lėšomis "Lotynų kalbos etimolo-

giją," kurios iki to laiko Lietuvoje nebuvo. Prof. M. Račkauskas atsiliepė apie ją neigiamai, nors neįrodė jokių klaidų. Jam ypač nepatiko daiktavardžių giminės išimtis, kurios buvo eilėmis minėtos. Vis dėlto jis skelbė tos

gramatikos netinkamumą mokykloms. Po kurio laiko spaudoje pasirodė Kliuksino "Lotynų kalbos vadovėlis," kuris buvo pilnas klaidų. Peržvelgęs tą vadovėlį, parašiau kritiką Židinio žurnale. Vis dėlto Kliuksino vadovėlis buvo pripažintas tinkamu mokykloms, kaip tik Knygų leidimo Komisijos, kurios nariu buvo prof. M. Račkauskas.

Šv. ministeriu tuokart buvo medicinos daktaras K. Jokantas, kuriam žinomas visuomenininkas kun. dr. A. Maliauskas buvo suteikęs "grybų karaliaus" pavadinimą. Ar atvaizduoja ta pravardė K. Jokanto veiklą, nesiimu spręsti. Kun. Maliauskui su Jokantu teko dažnai susidurti, todėl gal jis jį geriau ir pažino. Aš būčiau tam Jokantui greičiau pritaikęs vokišką posakį "Ein guter Mann, aber schlechter Musikant" (geras vyras, bet netikęs muzikantas).

Raseinių gimnazijoje viešpatavo bolševikiška dvasia, kurią puoselėjo direktorius Bartuška. Jis vėliau pabėgo

ŠIMTA MEČIO ATSIMINIMAI

ne tik iš gimnazijos, bet ir iš Lietuvos. Tačiau jo veikla paliko savo padarinius. Beveik visi septintos ir aštuntos klasės mokiniai buvo užkrėsti bolševizmo. Sekantis direktorius — B. Grybė, reformatas, buvo vedęs rusę ir namuose kalbėjo rusiškai. Ar gali toks žmogus nuoširdžiai rūpintis lietuviškos gimnazijos reikalais? Todėl ir radau jo vedamojoje gimnazijoje tik du mokytojus katalikus, kiti buvo provoslavai arba evangelikai. Bolševikas Vikonis netrukus pabėgo į Argentiją. Kaip atsirado mokytojų tarpe Milašas, negaliu

rius pavadė man tą darbą. Po egzaminų, direktorius man prikišo, kad nepateikiau egzaminų temas iš anksto ir pareikalavo, kad pasiteisinčiau raštu. Sutikau tą padaryti su sąlyga, jei direktorius raštu kreipsis į mane. Gavęs raštą, atrėžiau, kad aš ne prancūzų kalbos mokytojas, ir direktorius, pavesdamas man praveisti egzaminus, turėjo pateikti kartu savo reikalavimus.

Negaliu nepaminėti tos pačios gimnazijos vokiečių kalbos dėstytojos panelės T., kuri buvo baigusi Telšių rusų keturklasę gimnaziją. Jos protestantiška

KĖDAINIŲ GIMNAZIJOS RŪMAI NEPRIKLAUSOMYBĖS LAIKAIS

pasakyti. Nemaksių klebonas Janulaitis sakė, kad Milašas buvęs jo tarnas. Pašybos mokytojas V. Vizgirda mėgo medžioti ir žiūrinėti arti Raseinių esančių laukų kryžių. Kartą jis pradėjo šaudyti į puošiančius kryžių paveikslus, juos pavadindamas "zuikiukais." Kad tam mokytojui tikybės trūko, užtai jis atsakys už save, bet elgesys tuo atveju charakterizuoja jo nekultūringumą. Jam tai buvo "heroiškumas," bet višiuomenės akyse tas jo žygis paliko niekiško darbo įspūdį. Nors tas mokytojas buvo ėjęs tapybos mokslus Paryžiuje, bet prancūzų kultūringumas nepaliko jame pėdsakų.

Vokietė buvo raštininke, o sargais: vienas rusas, kitas vokietis. Pedagogų tarybos posėdžiuose dažnai vartodavo rusų kalbą, kol aš pareiškiau protestą. Pradėjęs mokytojauti Raseiniuose, pasiūliau mokiniais išigyti mano parašytą "Lotynų kalbos etimologiją." Bet direktorius Grybė, paskaitęs Švietimo Darbe kad mano Etimologija mokykloms netinka, neleido jos naudoti, kaip vadovėlį. Dabar laikau save naiviu, kad vadovėli pateikiau šv. ministerijai. Aš galėjau jį platinti be jos žinios, kaip tą padarė direktorius Grybė. Jis dėstė istoriją, išspausdindamas atskirais lapeliais chronologiją, kurią mokiniai turėjo pirkti. Man teko tų lapelių keletą matyti ir skaityti tokius sakinius: "Romėnai nuo kunų nugalėti yra."

Susipažinęs su gimnazijos personalu, parašiau Švietimo Darbe straipsnį, kuriuo įrodžiau, kad evangelikų pastoriai ir evangelikai su vokiškomis pavardėmis vien dėlto nepasidaro vokiečių kalbos specialistais. Gavęs tą žurnalą, direktorius Grybė nešiojo jį, rodydamas vokiečių kalbos mokytojams. Kai buvo prancūzų kalbos stojamieji egzaminai, jos dėstytoja neatvyko ir todėl direkto-

seima buvo surusėjusi. Jos šeima namuose kalbėjo rusiškai, ir kambaryje net buvo pasikabinę provoslavų iko-ną. Būdamas gimnazijos tėvų komiteto narys, aplankiau jos pamoką ir patyriau, kad jai trūksta elementariųjų vokiečių kalbos žinių. Ji net neskyrė "wann" and "wenn."

Gimnazijoje mokinius baudavo, paliekant juos klasėje po visų pamokų. Bet tai buvo daroma ne tą pačią dieną, bet šeštadienį. Visos savaitės nubaustieji būdavo tą dieną suvaromi į vieną klasę ir išlaikomi iki aštuntos valandos vakaro. Kai kartą mano dukteriai teko tą bausmę pernešti, aš kreipiausi raštu į tėvų komitetą, prašydamas pranešti, kuriais įsakymais vadovaujasi gimnazija, skirdama mokiniams tokias bausmes. Man buvo atsakyta, kad tai daroma, pasiremiant rusų įstatymais. Mano duktė, gi, buvo nubausta už trijų kartų pavėlavimą į pamokas.

Kai ilgai Raseinių policija susekė bolševikų būrelį, kuriame priklausė mokinys Kauneckas, jis buvo uždarytas kalėjiman. Vis dėlto gimnazijos vadovybė leido jam laikyti abituriento egzaminus eksternu. Bet eksternas turi prie prašymo pridėti policijos ištikimybės pažymėjimą. Kokią atestaciją bolševikas Kauneckas galėjo tuo metu gauti? Bet visgi jis, matyt, užėmė gana svarbią ir įtakingą vietą, kaip bolševikas, ir galėjo laikyti egzaminus be reikalingo policijos pažymėjimo. Jei gimnazija vadovavosi rusų įstatymais, kodėl Kauneckui nebuvo pritaikytas tas įstatymas. (Bus daugiau)

SKAITYTOJAI

Remkite tuos biznierių, kurie skelbiasi Vienybėje, nes jie tuo būdu remia Jūsų laikraštį.

UNIVERSAL SAVINGS

DABAR MOKA
UŽ APDRAUSTUS
SHARE ACCOUNTS

4 1/4%

DIVIDENDO

ŠĖRŲ SASKAITOS
INVESTMENTUS

Uželkite šiandien arba telefonuokite tuojau, kad galėtumėte gauti didesnę nuosimį už savo santaupas.

UNIVERSAL SAVINGS & Loan Association

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS
TELEFONAS: HAYMARKET 1-2028

VISOS TAUPYTOJŲ SASKAITOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00

KINIETIS KALBA LIETUVIŠKAI ...

Kai tuo tarpu yra lietuvių, kurie savo gimtosios kalbos visai nemoka

JUOZAS ZEMAITIS
Chicago, Ill.

Kinijos revoliucijai nuvertus monarchiją, Pekino turtingųjų šeimoje gimė berniukas, kuriam pagal kinų papročius buvo duota du vardai — Hen ir Li. Pavardę jis paveldėjo iš savo prosenelių, senelių ir tėvų, taip pat labai trumpą — Yang.

Kai toje revoliucijoje tėvai sutiko mirti, Hen Li savo pašmonėje dar nepajėgė sudaryti jų vaizdo ir suprasti mirties reikšmės — jis pats buvo naujagimis ir galėjo tik verkti arba sypsotis.

Kas tuo laiku Hen Li teko išgyventi jo gimtojo šalį, jis ir šiandien negali pasakyti. Kai kurie kūno sužalojimai rodo, kad ir jam teko pergyventi revoliucijos kerštas, tik nežinau, ar tas risis su tėvų sušaudymu, ar jau po jų netekimo.

Dėka vienos rusų inžinieriaus šeimos, Hen Li atsidūrė Rusijoje. Vėliau, kai Hen Li jau galėjo kalbėti, žinoma, rusų kalba, jam buvo šiek tiek nupasakota jo praeitis. Kai kurių tikslesnių žinių jis sužinojo tik studentu būdamas ir gyvendamas Vokietijoje.

PIRMOSIOS VAIKYSTĖS DIENOS

Vaikystės dienas Hen Li praleido Petrograde. Rusija jam tapo antroji tėvynė, kurią ir dabar dar gerai atsimena. Pirmuosius savo geradarius jis atsimena kaip per miglas. Bet ir naujojoje tėvynėje jo pirmieji gyvenimo žingsniai buvo surišti su pavojais. Rusijoje komunistinės revoliucijos metu jo globėjai dingo be pėdsakų. Šiuo kartu Hen Li patenka į lietuvių Paškauskų šeimą, kurie jį išūnija ir pakrikštija Henriko vardu. Hen Li Yang tampa Henrikas Paškauskas. Vėliau šiai šeimai susigiminiavus su Ivanauskų šeima, Henrikas pereina į pastarųjų šeimos globą.

Besitęsianti Rusijos revoliucija stipriai palietė visus jos gyventojus. Lietuvių akys nukrypo į besikuriančią Lietuvą. Grįžo į Lietuvą ir Ivanauskų šeima, atsiveždama ir Hen Li Yang — Henriką Paškauską.

Mažasis didžiosios Kinijos tautos sūnus tokiu būdu atsiduria Lietuvoje — toli nuo savo gimtinės. Ir vėl nauja aplinka ir vėl nauji žmonės. Kinų kalbos nė žodžio, o pramoktoji rusų kalba vėl reikia keisti į kitą. Šį kartą pirmą vietą užima lietuvių kalba ir pati Lietuva tampa jo kultūrinomosi lopšys.

Gyvendamas inteligentiškoje Kauno universiteto profesoriaus Ivanausko šeimoje, Henrikas gauna gražų išauklėjimą ir gerai išmoka lietuvių, vokiečių, prancūzų ir anglų kalbas. Baigęs gimnaziją, lanko Lietuvos universitetą Kaune ir po kurio laiko išvažiuoja studijuoti į Belgiją. Belgijoje bendrauja tik su lietuvišiais studentais. Studijoms

lėšų pritrūkus, nevaziuoja į Kiniją, bet vėl grįžta į Lietuvą.

LIETUVOS KARO MOKYKLOJ

Tiek šias eilutes rašančiam, tiek, manau, beveik visiems kauniečiams Henrikas, bent iš matymo, buvo pažįstamas. Jis buvo vienintelis kinietis vi-soje Lietuvoje ir todėl nenuostabu, kad daug kas jį pažinojo.

Į Lietuvos karo mokyklą Augustojo Panemunėj įstojome kartu su Henriku. Tuos nokslus ėjome, atlikdami karinę prievolę, ir baigėme atsargos leitenanto laipsniu.

Visi karūnai įdomavosi Henriku. Dauguma buvo iš provincijų gimnazijų ir Henriką matė pirmu kartu. "B kur tas kinietis mūsų karo mokykloj?" — klausdavo neretas karūnas. Su visais karūnais Henrikas sugyvendavo labai gerai. Karūninkai gerėjosi jo drausmingumu ir paklusnumu.

Pirmą kartą okupavus Lietuvą rusams, Henrikas išgyveno visą okupacijos laiką Lietuvoje kartu su Ivanauskų šeima. Tuo laiku jam pradėjo bręsti mintis, kad ir trečiojojo jo tėvynėje, at-rodo, nebus ramu gyventi ir jį pradėjo galvoti apie savo gimtąją Kiniją. Tuo laiku iš Lietuvos išvykimas galėjo būti surištas tik su pabėgimu, bet Henrikas to nedarė, nenorėdamas užgauti savo globėjų.

Kilus vokiečių — rusų karui ir greit okupavus Lietuvą vokiečiams, Henrikas išvažiavo į Berlyną, kad ten galėtų susirūšti su Vokietijoje studijuojančiais kiniais. Čia Henrikas jau galutinai nutarė daryti pastangų patekti į Kiniją. Sutikęs vieną giminietį Berlyne, jis sužinojo apie savo tėvų tragiką likimą ir vieno brolio patekimą į Kalkutą Indijoje. Padaręs žygių Kinijos ambasadoj, Henrikas gražinosi savo tėvų pavardę ir savuosius vardus. Jis visada puoselėjo mintį, kad tik savo tėvynėje gyvendamas, kaip didelės tautos ir valstybės pilietis, galės daugiau padėti savo pamiltai Lietuvai, kuri buvo patekusi į kantių ir zudynių chaosą.

SU SAVO TAUTIEČIAIS

Karą Vokietijai pralaimėjus, Hen Li Yang, turėdamas Kinijos pilietybės

pasą, pateko į JAV zoną. Galutinai nu-ginklavus Vokietiją, nors Kinija tiesioginiai prieš ją ir nekariavo, Vokietijoje atsirado ir Kinijos Karo Misija, kurios vadovas gen. Kwei (Chiang Kai Shek dešinioji ranka) pakvietė į tą misiją dirbti ir Hen Li Yangą. Dabar jis pasijuto, kaip tikras savo didžiosios tėvynės atstovas. Savo gautą automobilį jis papuošė Kinijos tautine vėliavėle ir galėjo laisvai važinėti po visą okupuotą Vokietiją. Naudodamasis savo teisėmis, jis aplankė ne vieną lietuvių stovyklą ir, prireikus, padėdavo jų gyventojams. Tuo būdu jis išgelbėjo didelį būrį jaunų lietuvių, buvusių Vokietijos armijos karių, kai prancūzai jau rengėsi juos išduoti į rusų komunistų rankas. Ne tik kad juos perspėjo ir patarė bėgti, bet dar atgabeno jiems pilną mašiną maisto. Tas jo žygis paaiškėjo Amerikos okupacinei valdžiai, ir Henriku grėsė karo lauko tiesmas. Bet teismo jis išvengė kaip Kinijos pilietis.

Henrikas Vokietijoje įstojo į J. W. Goethės universitetą Frankfurte ir jį baigė ekonominių mokslų daktaro laipsniu, parašydamas disertaciją darbą "Aussenwert der Wahrung und Internationale Wahrungspolitik."

Hen Li Yang svajonės patekti į savo gimtąją Pekingą vėl apsiniaukė. Dėl amerikiečių neapdraumo, Kinija pateko į komunistų rankas, ir Kinijos Karo Misija iš Vokietijos išnyko. Tada Henrikas nutarė įsteigti ketvirtosios tėvynės ir 1952 metais atvyko į JAV, kur Henrikas vėl įsijungė į lietuvių tarpą.

Šį kartą jis pasirinko Ameriką, kur, daugiau kaip prieš šimtą metų, jo prosenelis, ta pačia Yang pavarde, atstovavo Kiniją. Mat, tuo laiku JAV kaip tik užmezgė santykius ir su Kinijos imperija. Pagal Kinijos tradicijas, jų akredituotas bet kuriai valstybei ambasadorius turėjo būti įneštas į priėmimo salę. Taigi, pirmuoju Kinijos imperijos ambasadorium Amerikoje buvo Henriko prosenelis Yang, kuris čia atvyko su 360 palydovų. Į auditorijos salę Washingtono Yang buvo įneštas apdengtuose neštuvuose. Amerikiečiams tai buvo staigmena, nes iš apdengtų neštuvų

HENRIKAS YANG

bu išėjo milžinas vyras, kai tuo tarpu jie tikėjosi pamatyti nedidelį žmogelį.

Man visada malonu prisiminti vienas vaizdas, kuris teko pergyventi Chicagoje besikalbant Henriku su Yang.

Stovime su juo vienoj nuosajoj gatvėj Marquette parke ir garsiai kalbamės lietuviškai. Ant "porčiaus" laiptų stovi senutė lietuvė ir atidžiai klausosi mudviejų pasikalbėjimo. Staiga išgirstame jos nusistebėjimą:

— Dievulėliau, mano dukte su Zentu nekalba lietuviškai, o čia čains kalba lietuviškai ir dar geriau už mane!

Taip, Henrikas Yang kalba lietuviškai lygiai taip kaip aš ir visi kiti lietuviai. Jau yra gana daug ir tokių iš mūsų, kurie viešai vengia kalbėti lietuviškai, nors angliskai tekalba taip, kaip Lietuvoje kalbėdavo lietuviškai kai kurie nelietuviai. Yang elgiasi priešingai: jis su kiekvienu lietuviu kalba lietuviškai, nors puikiausiai moka angliskai.

Gyvendamas Jungtinėse Valstybėse, Yang išstudijavo amerikiečių sąskaitų bos — knygvedybos sistemą, gerai išgilino į Amerikoj privalomų mokesčių įstatymus ir savo žiniomis maloniai patarnauja kiekvienam į jį besikreipiančiam lietuviui. Savo įstaigoj, 2733 W. 63rd St., tel. PR 6-7772, tarp kitko patarnauja ir mokesčių atsi-skaityme.

Amerikiečių satelitas Tiros I, skriedamas aplink žemę, taip gerai viską fotografuoja, kad erdvės specialistai bijosi, jog jis, "prieš savo norą," galys tapti šnipu...

Festival
RESTORANAS IR BARAS
40 EAST 26th STREET
NEW YORK CITY
Telefonas: MU 3-2928
Gerai pietūs ir vakarienė
- jaukus baras -
salė susirinkimams -
vestuvėms ir pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
Lietuviškiams suėjimams
NEMOKAMAI

VACYS STFPONIS, Savininkas

Dorton's
MFG'S OUTLET STORES, INC.
Mūsų krautuvėje gausite viską kas reikalinga artimiesiems Tėvynėje: vilnones, silkines ir kitokios medžiagos zemesnėmis kainomis, negu kitur. Be to, medžiagos namu papuošimui: fiberglass ir kt.
148-09 JAMAICA AVENUE
JAMAICA 35, N. Y.
(Išlipti Sutphin Blvd. stotyje)
Tel. AXtel 7-6082
Vienybės skaitytojai perkantiesi medžiagas siuntiniams į Lietuvą GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

White Horse Tavern
BARAS, RESTORANAS IR SALE PRANAS, BRUČAS, Savininkas
Duodami polaidotuviniai pietūs
86-16 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 6-9519

SILVER BELL BAKING CO.
A. RADŽIŪNAS, Savininkas
Mūsų specialybė lietuviška duona
Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams
Patarnavimas sąžiningas ir greitas
36-40 STAGG STREET
BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

Three Joe's Service Station, Inc.
Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobilui reikalingas bet koks didelis ar mažas pataisymas.
COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS
85-42 WOODHAVEN BOULEVARD
WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas, prie Jamaica Ave.)
- Telefonas: Virginia 6-9683

Studentų gyvenimas

REDAGUOJA: A. Butas, R. Kalvaitis, L. Mockūnas, S. Novickis.
MEDŽIAGA SIŪSTI: A. Butas, 39 Crosby Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Nenuoramamos vienykitės!

"Ideologijos pabaiga vakarais" nuvedė tiesiai kūrybinės rūsos yra tema, provokuojanti impotencijos pergalėn; laudinet ir kiek aptingusį studentą, nelinkusį be didelio reikalo pasinerti apdulėjusiose "ideologijos," "liberalizmo," ir "socializmo" sąvokose. Toks ramybės drumstėjas yra Columbia universiteto Forum žurnale (Ziema, 1960) prisistatęs sociologijos profesorius Daniel Bell.

Zvilgtelėjęs į idėjinio vystymosi kryptis paskutinių žiemo metų laikotarpy, autorius prieina išvados, kad 19-to amžiaus intelektualų suformuluotų visuotinių, humanistinių ideologijų ateitis yra daugiau negu blanki: "radikaliamai inteligentijai senosios ideologijos prarado savo tiesą" ir savo galią įtikinti." Jo nuomone, vakarų pasaulio apytikris sutarimas politinės programos pagrindais — Gerbūvio Valstybė, galios decentralizacija, mišraus ūkio sistema, ir politinis daugialypisumas — yra ideologinio amžiaus pabaigos įrodymas.

Rašančiam svarbios yra ne priežastys, kurios atvedė mus kur dabar esam, o požymiai, kurie atsako į klausimą, koki mes esam. Ta transformacija besidomintieji mūsų kultūros ir politikos apraškos ras... ką? Nuideologėjimą, supanašėjimą, kasdienybę — tą, kas patvirtins Daniel Bell žodžius: "Jaunas intelektualas yra nelaimingas, nes tas 'vidurio kelias' yra pusamžiams, o ne jam; (kelias) be aistros ir slopinantis." Ach, žodžiai rašyti mūsų tautininkams, "gyvybės, turtų, ir šventos garburiuos jų pamiltas "vidurio kelias" auką.

New Yorko Santara No. 2 santariečius ragino "nesėdėti jaukiai patenkintoms, o dar daugiau atsidėti protinei gimnastikai, kad ji įgalintų mus daryti vis kitokį, atsakingų bandymų lietuvių, provokuojančių mus ne atgailauti, o verčiau nusidėti — išdrįsti pasinaudoti jaunuomenei būdinga privilegija būti idėjinio vyksmo pionieriais."

Repečkos — Kiznio Darbas savo tiksluos ir keluos taip pat įieško tokio jaunimo, "kurio jautri sąžinė ir kritiškas protas įieško atsakymų į didžiulius žmogaus laisvės bei socialinio teisingumo klausimus." Tiek vienus, tiek kitus jungia ne tikslai ir ne keliai, kurių nesurasta, o tas "gilus, desperatiškas, beveik patetiškas pyktis" įieškant prasmės turinio.

L. M. TAUTGIRDAS

JAUNIMO ŽODIS AR

ŽODIS JAUNIMUI?

Mūsų šelviuos jaunimui vis labiau tostant nuo senosios kartos, vis labiau "brendant į sunkelius," partijos, organizacijos ir draugijos pradėjo "ypatingą dėmesį kreipti į jaunimą," kaip ne vienam protokole fiksuojama. Net ir Vlikas nutarė pageidauti, kad grupės įtrauktų į savo delegacijas jaunimo atstovus.

"Jaunųjų ateitis" įvairiais niuansais pradėjo deklamuoti kiekvienas save gerbiąs politikas, visuomenininkas ar kitokiu titulu savo reprezentacijos svarbą jaučiantis tautietis "tremtyje." Susirūpino tuo ir viena iš seniausių mūsų organizacijų šiame kontinente — SLA.

Gal, ir gerai, kad susirūpino, gal, bedirvoją milijonai galės būti naudingai sunaudoti, gal per metus sukrautus turtus turės kam palkti...

Šio susirūpinimo vaisius — naujas laikraštis, jaunimui priedąs prie Tėvynės. Šio priedo jau pasirodė keli numeriai, bet iki šiol taip ir lieka neaišku, ko jis siekia. Jeigu SLA vadovybė manė tuo būdu sužadinti jaunimo tarpe meilę ir susidomėjimą šia organizacija, tai per daug

lengvai tikėjosi išspręsti šį uždavinį. Nepakanka atrasti patrauklų laikraščio vardą ir, pridėjus prie jo prierasą "jaunimui," laukti staigaus berniukų ir mergaičių antplūdžio į SLA eiles. Argi rimtai tikima, kad įtraukus į susivienijimo instrukcijas žodį "jaunimas" visa organizacija persisunks jaunatve? Ne pasikartojančių žodžių "jaunimas" skaičiuje glūdi švieži dvasia, naujas prie problemų priėjimas, kitoks jų sprendimas. Kol to ne-supras SLA vadovybė, tol "seniai" liks vieniši, o jaunuoliai "nesuprasti"... O, gaila! Kodėl SLA negalėtų finansuoti tikrai jauno kultūrinio laikraščio, kuris, turėdamas tvirtą finansinį užnugarį, galėtų savo apimtimi, turiniu ir išvaizda pralenkti viską, ką mes iki šiol turėjome. Žinoma, reikėtų atsakyti instrukcijų, siaurumo, nuolatinio SLA firmos pakartojimo. Reikėtų naujos redakcijos su jaunimo organizacijų užnugariu. Argi vlatūs dirvonai neduotų daugiau naudos ne tik lietuviškumui šelviuose bendra prasme, bet ir SLA organizacijai? Kodėl taip bijoma drąsesnio žingsnio?

Dabartiniame "SLA Atžalyne" gaila V. Virbicko kankurių straipsnių, kurie skęsta nepraregimoje nuobodžių ir korektūros klaidų jūroje.

J. GARNYS

J. Birutis dar vis spaudoje tvirtina, kad akademikai skautai yra pati geriausia studentų organizacija.

Akademikų skautų paskutiniame AM numerije šlojojami, kad studentiškoje veikloje daugiausia veikia ne studentai, bet filisteriai... S. G-ui atrodo, jog ne visose organizacijose taip liūdnai būna.

Vien linkėjimu nepakanka

Sėkmės Lituanus žurnalui dėmėti, jog individualus išjungimo pasisekimas visuomet pričiau vien linkėjimų nepakanka. Jei norime, kad žurnalas ir toliau neleistų angliskajai šviešuomenei pamiršti Lietuvai padarytos skriaudos, turime žurnalą remti straipsniais ir finansais.

Šio straipsnelio tikslas yra finansinė parama. Paramos kaip ir paprastai tikimasi iš darbus turinčios visuomenės. Iš studentų, kuriems taikomos S. G. skiltys, norim prašyti ne finansų, bet individualios paramos finansų telkimui.

Kviečiam kiekvieną studentą individualiu būdu surasti bent po vieną Lituanus remėją. Tai labai nesunku, o žurnalui bus didė parama. Lituanus rėmimo komisija telkia lėšas visom įmanomom priemonėm. Todėl individualus ir betarpiškas studentijos išjungimas į vajų bus su tiktas kaip solidarumo ir atsakomybės ženklas. Kiekvienam studentui tačiau yra būtina iš-

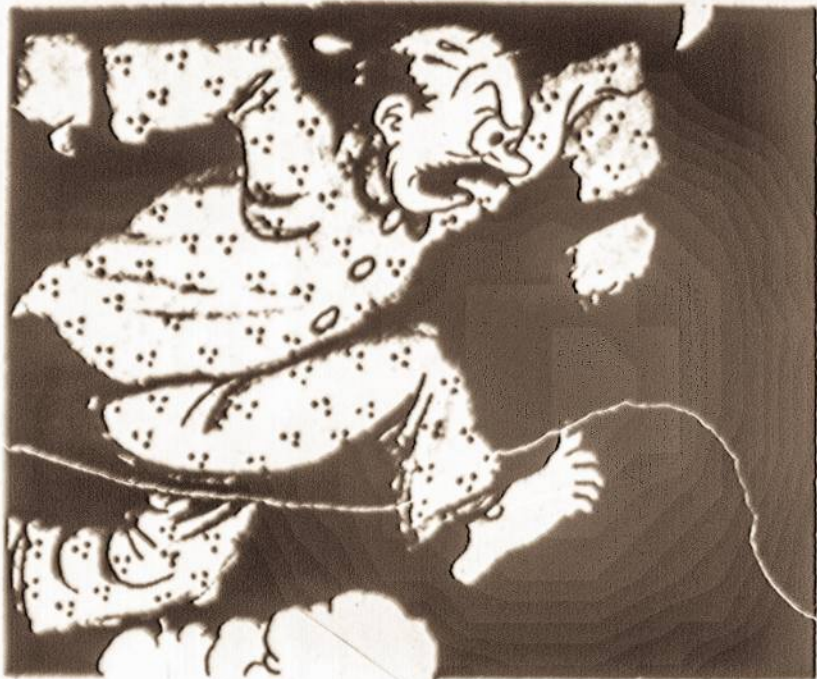
Nuopelnas už Lituanus įsteigimą teisėtai priklauso studentams ateitininkams. Tačiau nei kiek nemažiau nusipelno visa studentija, kuri visuomet širdingai žurnalą remdavo. Šis gražus visų srovių studentijos bendradarbiavimas be abejo yra visuomenės įvertinamas. Todėl paramos prašymas iš visuomenės studentijai neturėtų būti sunkus darbas.

Aukas Lituanus žurnalui siųsba: Lituanus, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

J. Vakarietis, M. Varneckas, St. Mellus, Vyf. Sabaliauskas, J. Veblaitis, "linksmieji broliai" iš Linden, N. J., išpildys linksmavakarį programą,

PARDUODAMAS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO
280 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. mūrinis 2 aukštų namas su salėmis ir baru — restoranu. Barui — restoranui bei salėms yra baro — restorano bei kabareto licenzijos. Metinė apyvarta 50,000 dolerių. Pirkimo pasiūlymus siųsti: Amer. Liet. Piliečių Klubu Namų Parduomo Komisijos pirmininkui ST. KARVELIUI 188 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

NELAUKITE IKI NAMAS PRADEDA DEGTI... APSIDRAUSKITE DABAR!

Visais apdraudos reikalais kreipkitės pas:
ROBERT F. NARK

26 Court Street
Brooklyn 1, N. Y.
Tel. MA 4-6400

700 Caroline Avenue
N. Valley Stream, N. Y.
Tel. VA 5-0783

LISAUSKO MAISTO KRAUTUVĖJE VISKAS
lietuviška — sūriai, duona, rūkyti kumpiai, skilandžiai ir kitokie gardūs daalykai.

PREKES SIUNČIAME IR PER PAŠTĄ
(išpildykite ir atsiųskite šį kuponą)

Prašau siųsti.....
(Pažymėkite prekę)

Adresas.....

Petras Lisauskas

64-09 CLINTON AVENUE, MASPETH, N. Y.
Tel. TW 4-8087

PRENUMERUOKITE VIENYBĖ
IDOMIAUSIĄ LIETUVIŲ SAVAITRAŠTĮ!

VIENYBĖ KVICIA
naujus skaitytojus dabar prenumeruoti laikraštį.

SPECIALI NUOLAIDA
visiems dabar užsisakantiems \$5.00 į metus.

PRENUMERATAS
su pinigais prašome siųsti

VIENYBĖ
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

Mums rašo -

(Atkelta iš 6 psl.)

gimęs kun. P. Činkas, ištaiga daugelio atžvilgių atrodė lietuviškesnė, negu, kad vadovavimą perėmus dypukui kun. A. Spurgiui. Dabar įžengęs į puiškiai atrodančius rūmus, pirmiausia kaktą atsimušė į U. S. Post office, išaiškinus reikalą pataria eiti į užpakalį. Taip pat prie naujos vadovybės ir lietuviškos knygos nustumtos į užpa-

kalį, o pirmiausia užgrūni ant įvairiausių lentynų ir stalų prikrautų anglišky knygų. Ne vienas tai pamatęs, sunkiai atsidūsta arba nusisypso to kvailo menkavertiškumo komplekso — kuri metiškos dvasios, kokią atsivežė į JAV lietuviškas mokyklas Lietuvoje išėję šviesūnai.

A. A.

Chicago, Ill.

Ar tos organizacijos neaiškios?

Kai ryšium su mano veikla Lietuvos laisvės reikalui spaudoje susilaukiu kokių komentary, palankių ar nepalankių, paprastai nuo reagavimo susilaikau. Tačiau būna ir išimčių. Ypač tada, kai tuose komentaruose esu liečiamas ne vien aš pats asmeniškai, bet, kaip pavyzdžiui šiuo atveju, tos organizacijos, kuriose dalyvavau ar kurioms priklausiau.

Mano bičiuliui Broniui Railai Dirvoje reagavus dėl prieš mane nukreiptų bolševikinių puolimų, Vieniybės atsiliepė vienas jos skaitytojas O. E., iš Rytų Chicago. Nei manim nei B. Raila jis nepatenkintas. Jo teisė ir valia. Visiems neįtiksi. Bolševikams B. Raila greičiausia taip pat neįtikio.

Tačiau šiam paslaptinam Vieniybės skaitytojui Rytų Chicagoje to buvo maža. Tyčia ar netyčia, jis nutarė lyg patalkininkauti bolševikiniam puolėjams. Jam tos organizacijos, kurioms aš priklausiau, yra kažkokios "neaiškios"! Iki šiol tos organizacijos buvo "neaiškios" tik Lietuvos okupantams. Dabar tokį neaiškumą norima sukelti Vieniybės skaitytojams. Todėl, aiškumo dėlei, čia suminėsiu tas organizacijas, kuriose dalyvavau nuo 1940 metų, tai yra nuo pirmos bolševikinės okupacijos pradžios. Nepriklausomoje Lietuvoje jokioms politinėms partijoms ar organizacijoms nepriklausiau.

Tai yra: Lietuvių Aktyvistų Frontas, kuriam vadovavo Lietuvos įgaliotas ministeris Berlyne pulk. K. Škirpa. LAF pirmųjų steigėjų tarpe tarp kitų buvo: B. Raila, prof. A. Maceina, R. Skipitis, E. Galvanuskas, P. Karvelis, V. Katilius, K. Brunius, B. Dirmeikis, S. Puodžius ir kiti. Ši organizacija vadovavo 1941 metų Lietuvos sukilimui ir paskelbė laikinąją Lietuvos vyriausybę.

Netrukus po to, LAF nacių okupantų buvo uždarytas. Pati organizacija suskilo. LAF Vilniuje persijungus į Nacionalistų Partiją jona nebėjau, o įsijungiau į Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungą, kuri buvo įkurta dar 1940 m. gruodžio 26, vėliau įsijungė į LAF, šiam suskilus, vėl pradėjo veikti savarankiškai.

LLKS be abejo buvo viena žymiausių ir reikšmingiausių antinacinės rezistencijos organizacijų. Ji turėjo plačią pagrindžio spaudą ir per ją buvo nustatyti ir veikė Lietuvos pagrindžio ryšiai su Vakarais. Šiai organizacijai 1944 — 45 metais atstovavau VLIKO Užsienio Delegatūroje ir

vėliau užsienyje atkurtime VLIKE. Šios organizacijos narių pasiryžimu ir pastangomis karui pasibaigus buvo nustatyti pirmieji ryšiai tarp sovietų pavergtos Lietuvos ir laisvųjų Vakarų.

Antros bolševikų okupacijos pradžioje visos pagrindžio organizacijos susijungė į vieną bendrą organizaciją: Bendrojo Demokratinio Pasipriešinimo Sąjūdį. (Palygink J. Daumantas "Partizanai už geležinės uždangos" 211 psl. Ten skaitome: "Birželio mėnesio dešimta (1946 m.) paminėtina kaip Bendro Demokratinio Pasipriešinimo Sąjūdžio gimimo diena. Aktyviosios rezistencijos atstovai, likučiai iš pagrindžio organizacijų vokiečių okupacijos metu ir Vieniybės Komiteto atstovai įsijungė į vieną bendrą sąjūdį, suteikdami jam BDPS vardą"). Į BDPS veiklą užsienyje įsijungiau BDPS Vadovybės krašte pakviestas BDPS Užsienio Delegatūros nariu. Kitais tos delegatūros nariais tuomet buvo pakviesti: prof. J. Brazaitis, prof. P. Padalis, dr. A. Vokietaitis ir V. Staneika.

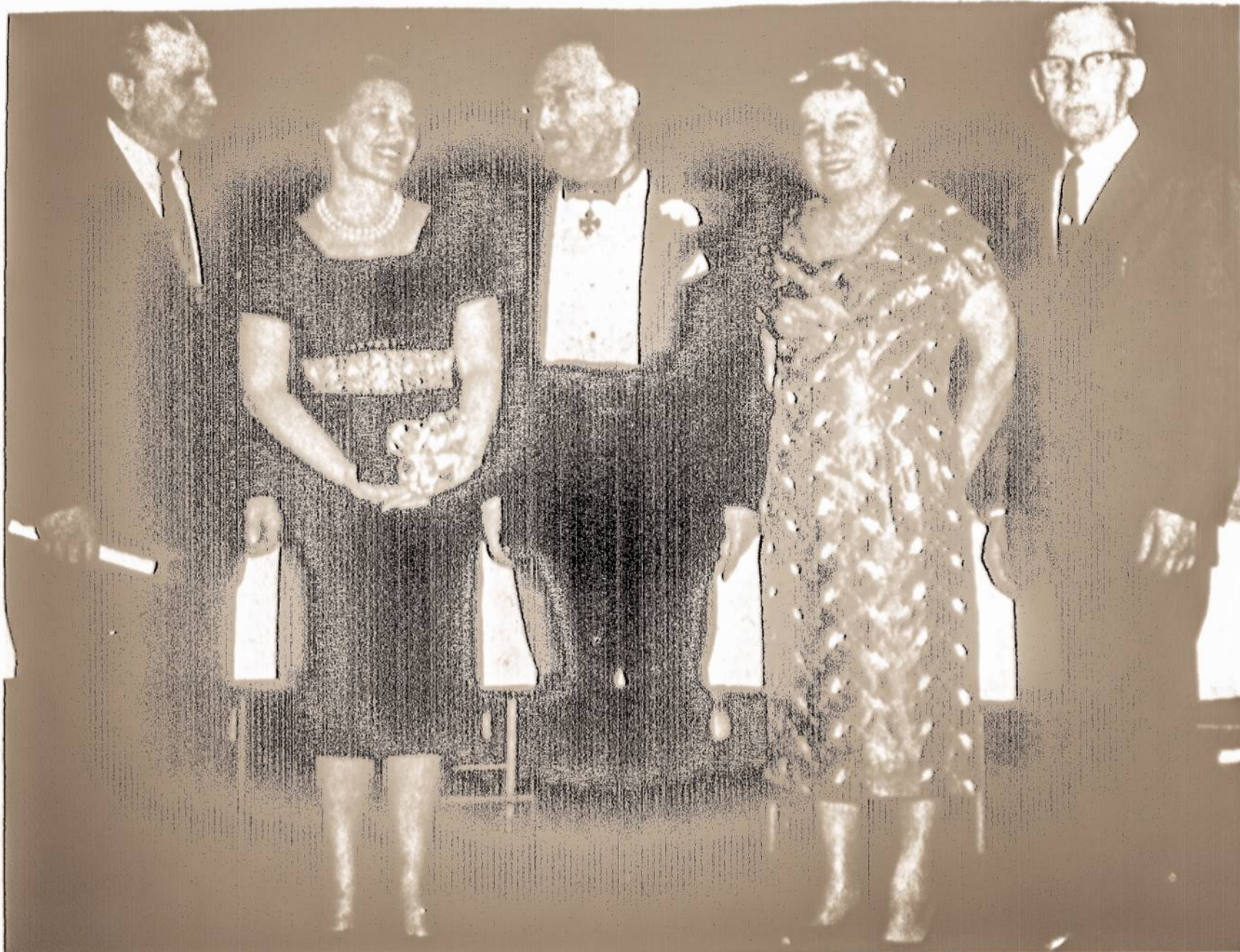
Nuo 1950 metų esu narys Lietuvių Rezistencinės Santarvės, kurios steigiamasis aktas ir pirmųjų steigėjų sąrašas savo metu buvo viešai spaudoje paskelbtas.

Kitos "neaiškios" organizacijos, kuriose man teko dalyvauti buvo: Liberalų Internacinė, įsteigta Oksforde 1947 metais paskelbus Liberalų Manifestą. Ilgus metus jo prezidentu ir drauge Egzių Liberalų Komiteto pirmininku buvo žinomas ispanų valstybininkas, Oksfordo universiteto profesorius Don Salvador De Madariaga. Toliau: Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga, Didžiosios Britanijos Lietuvių Bendruomenė, Londono Komitetas Centro ir Rytų Europos tautų atstovų, kuriame dalyvavau Lietuvos pasiuntinybei Londone paraginuis. Pagaliau, Lietuvių Žurnalistų Sąjunga, Lietuvių Teisėninkų sąjunga.

Tai ir viskas. Minėtos lietuvių rezistencinės organizacijos Lietuvos tautos laisvės kovoje suvaidino žymų vaidmenį ir sudėjo daug skaudžių aukų. Neišskiriant Lietuvių Rezistencinės Santarvės.

Tad atrodo, kad jokio neaiškumo visos šios organizacijos, kuriose man teko dalyvauti, niekam kelti neturėtų. Nebent kai kam yra intereso tokį neaiškumą žūbtūt sukelti. Nes visos šios organizacijos tvirtai stovėjo ir kovojo už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

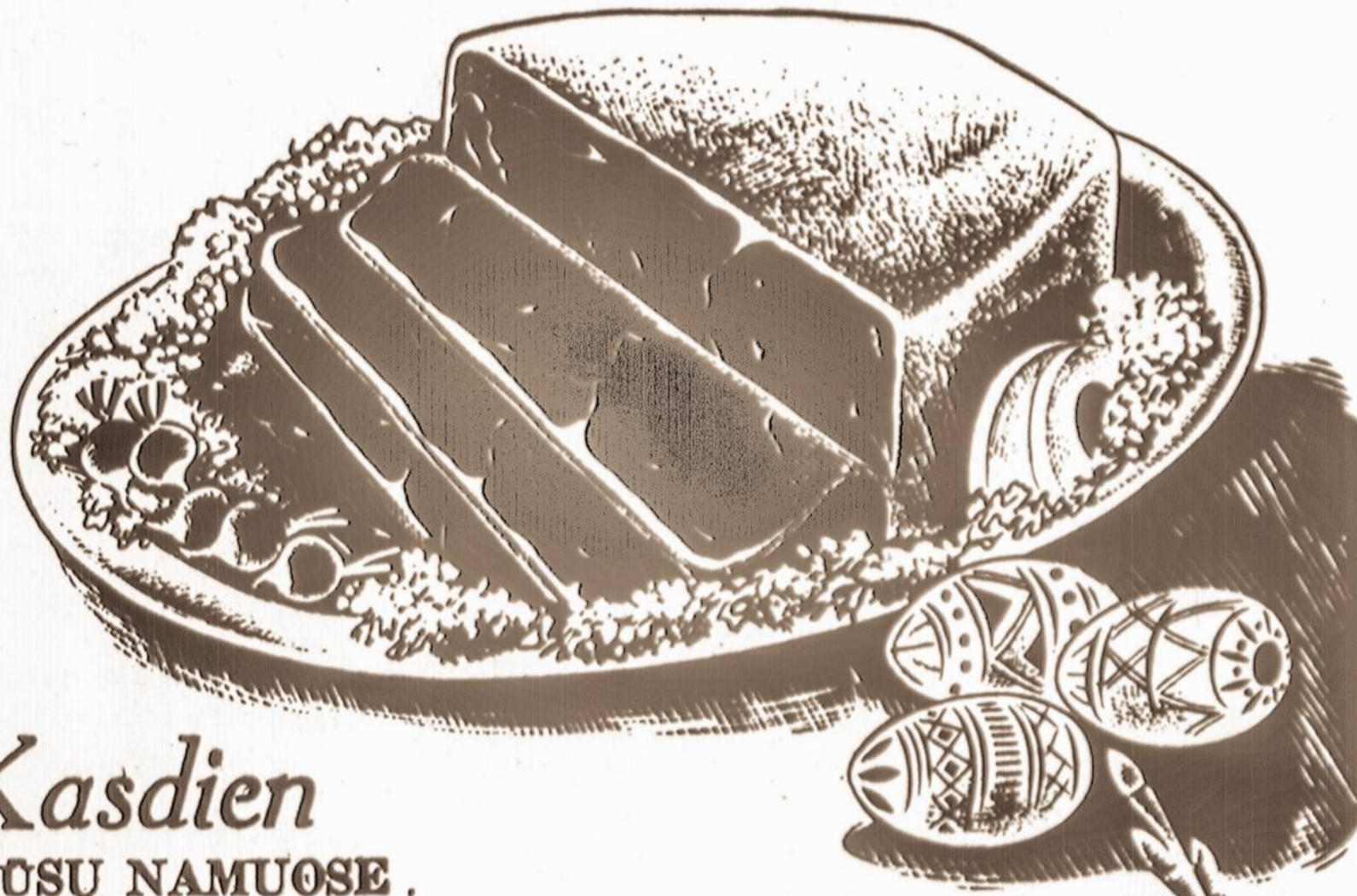
STASYS ŽYMANČAS

V. Mažello nuotrauka

Dar vienas vaizdas iš neseniai (vykusio prof. J. Žilėvičiaus atsisveikinimo vakaro Elizabethė. Iš kairės į dešinę: Alfonsas Mikulskis iš Clevelando, Marija Žilėvičiūtė — Fulton, Juozas Žilėvičius, Izabelė Dilienė ir Vladas Dilis.

Skanaus!

Kasdien

JOSŲ NAMUOSE.

gali būti šventiškos vaišės, jei patieksite IMPORTUOTO LENKIŠKO KUMPIO, įvairiai pagaminto . . .

● Garsus visur pasaulyje KUMPIS iš LENKIJOS tefia didžiausiu pasitenkinimo, nes jis be kaulų, neriebus ir be drebučių, nieko nereikia išmesti, ypač liesas, minkštas, švelnus, sultingas, jau paruoštas valgymai — iš viso KUMPIS iš LENKIJOS nepalyginame skonio ir labai EKONOMISKAS.

● IMPORTUOTAS iš LENKIJOS KUMPIS šiuo metu gaunamas mažomis, šeimai tinkančiomis; trijų — keturių — ir penkių svarų dėžutėmis.

● Apsipirkdami nepamirškite apsirūpinti IMPORTUOTU iš LENKIJOS KUMPIU taip, kad visada turėtumėte namie pakankamą šio SKANĖSTO kiekį iš SENOJO PASAULIO!

Visada reikalaukite kumpių iš Lenkijos

TIKRIEJI mėsos gaminiai iš Lenkijos turi etiketę
ATALANTA — KRAKUS — TALA — POM
su parašu "PRODUCT OF POLAND".

Prieš 50 metų Vilniuje

Prieš 50 metų Vilniuje, lietuvių teatro grupė Vilniaus Kanklės rengė suvaizdinti patrijotinį veikalą "Živilė", kuriam buvo vaizduojama lietuvių kovos su rusais. Nusiųstas veikalas į Petrapilį cenzoriui grįžo paskutinę dieną prieš vaidinimą ir beveik visas buvo išbrauktas.

Ruosėjai nusiminė. Visi žinori, ir nežino ką daryti: nubraukta pradžia ir pabaiga. Be to, visos vietos, kur tik paliečiami rusai, išbraukta.

Ką daryti? Visas darbas eina niekais. Gė bilietai išparduoti. Salė ir scena sutvarkyta. Vaidintojai, pasitarę, nusprendė rizikuoti — vaidinti necenzūruotą vaidinimą.

— Bet kas bus, jei paaiškės? O iš kur policija gali sužinoti, kad veikalas be cenzūros, kadangi vakarui leidimas duotas ir patvirtintas reikalingų istaigų.

Spektaklio dieną sėdi užkulisyje nusigrimavę artistai ir laukia vaidinimo pradžios. Tuo metu pro duris įeina R. Vileišis ir sako:

— Vyruci, ko jūs laukiate? Jau publikos prisirinko. Net pats gubernatorius atvyko iš Petrapilio lietuviško vaidinimo pasizūrėti. Pradėkite.

Tarytum kas šaltu vandeniū būtų perliejęs visus artistus. Gubernatorius atvyko pasizūrėti, kaip bus statomas necenzūruotas lietuviškas vaidinimas.

Pakliuovom! — Nuskrėjo visiems artistams mintis. Tačiau kitos išeities nebuvo.

Pradėtas vaidinimas. Viskas ėjo kaip reikia. B kareivinių atėjo pakviesti rusų kareiviai, kurie turėjo scenoje, kardais kovodami, vaizduoti senovės lietuvių kovas su rusais. Atėjusiems rusams kareiviams iš anksto buvo

pasakyta: Muškite rusus iš pėties...

Atėjus momentui, rusų kareiviai lietuvių rolėje tikrai narsiai puolė "rusus" ir juos net apdaužė. Suvaizdinta buvo gerai, net pačiam gubernatoriui patiko ir jis pritarė: "Gerai, tegu nelenka..."

Gubernatorius Veriovkinas lietuviškai suprato. Jis pasizūrėjo vaidinimo ir padėjo išėjo.

Artistai atsikvėpė. Publikai vaidinimas nepaprastai patiko. Juk čia kaip tik buvo parodyta lietuvių kova su rusais, ir toje kovoje laimėtojai — lietuviai.

Tik po kelių savaitių gubernatorius pasikvietė pas save P. Vileišį ir jam pareiškė, kad gubernatoriuje yra skundų, jog vaidinimas buvo suvaizdintas be cenzūros. Girdi, buvo išjuokiami rusai, kurstomi prieš carą ir t.t. Vileišis pradėjo gynėsi, bet pagaliau prisipažino ir pasakė visą tiesą. Reikalas pasibaigė tuo, kad gubernatorius išpėjo P. Vileišį daugiau taip nedaryti, o visiems skundikams atsakė pats gubernatorius nurodymas, kad jis pats vaidinimo žiūrėjęs ir nieko ten baisaus nematęs.

J. MKS.

SPORTO ŽAIDYNIŲ BELAUKIANT

Kai sportinių žaidynių kemitetas pasidžiauja, atrodo viskas vyksta kaip sviestu patepta. Lietuviškoji visuomenė pasiryžus savo aukomis mūsų sportininkų žaityną paremti ir kitokią pagalbą ir paramą suteikti.

Bet tikrovėje pasirodo kitaip. Štai ir susirūpinęs komiteto pirmininkas J. Kepenis.

— Tai kaip su tų sportinių žaidynių reikalais, pirmininke? — Vaizdas kol kas nekoks...

— Spaudoje buvo skelbta, kad organizacijoms ir paviniams lietuviams buvo išsiuntinėti pagalbos prašymai...

— Taip, bet iki šiol vos keli atsakymai...

Kitur girdžiu tokius pasikalbėjimus žaidynių reikalu:

- Ar gaval, Baltramiejau, raštą?
- Kokį raštą?
- Dėl sportininkų...
- Gavau...
- Na ir kas?
- Nieko.
- Taigi, žmogau, tavęs prašo į nakvynę priimti kokį sportininką, ar kokį dolerį žaidynėms paskirti...

— Norečiau penkinę pasiųsti, bet Marijona...

— Tai bent nakvynėn priimk.

- O tu ar jau priėmei?
- Septynis.
- Bepiga tau, tiek vietos turi...
- Tai ar pas tave vietos maža? Juk dviese keturiuose kambariuose gyvenant. Tai ar

nepriglaustum kokios lietuviškos iš Chicagos ar Montrealio?

— Vietos nėra — sukėlėjo Baltramiejus. — Miegamajame nepaguldysi, virtuvė irgi ne svečiui, o jau salionėlyje, tai man pačiam žmona tik su kojine leidžia įeiti. Mažasis kambarėlis užimtas, be to, ten Laura šitaisius...

— Laura?

— Je, suva, supranti...

Salia besikalbančiųjų būrelyje vaizdas kitas:

— Tris nakvynėn užsiprašėm. Reikia jaunimo žiūrėti, mes numirsim, jei ir jų nebus — išnyksim kaip dūmas...

Tikiu, kad ano prieteliaus lūpomis kalbės dar daug gerasirdžių ir reikalą suprantančių lietuvių, tuoj pat, va šiomis dienomis ir visi vargai ir bėdos išnyks...

Už tad kad ir kiek vėliau, bet daug geriau nei niekad, pralinksminkime organizatorių veidus, įprasminkime jaunimo pasiryžimą sportiškai pabendrauti ir tarp savęs dideliame būryje lietuviškai pasikalbėti, pasilinksminti, parungtyniauti ir vėliau į namus parvažiaus girti sportininkus. Skambinkite: MI 7-6189 arba VA 1-3247.

Kai taip anąkart pagalvoju, o dabar parašiau, man atrodo, kad ir anos gerasirdiškos Baltramiejus akys man sakė:

— Bracia, nepasiduosiu ir aš, Lauros vardo bereikalo man nevalksios.

JONAS RŪTENIS

Vladas Slaitas, poetas, dabar gyvenęs Manchester, Anglijoje, už "Ant saulėgražos vambzdžio" eilėraščių rinkinį laimėjo Lietuvos Rašytojų Draugijos metinę premiją - 500 dolerių. Pinigus davė Hamiltono (Kanadoje) lietuvių bendruomenė.

J. ANDRIJAUSKA, mūsų skaitytoją Bronx, N. Y., apniko nelaimės: neseniai traukinio ir automobilio susidūrimo skaudžiai nukentėjo jo sūnus Pranas, dabar serga džiova ir guli ligoninėje sūnus Steponas. Pastarasis turi žmoną ir du vaikučius.

Didesni dividendai priešaky

TOTAL ANTICIPATED DIVIDEND **3 3/4%** * A YEAR

Paskutinis Dividendas **3 1/2%** į metus

Dividendai išmokami 4 kartus į metus nuo depozito dienos

THE Kings County SAVINGS BANK

1860.....1960

SIMTO METŲ PATARNAVIMAS TAUOYTOJAMS

135 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

Pasinaudokite plačiai žinomos ir gerai užsirekomendavusios firmos patarnavimu siunčiančios siuntinius į SSSR ir Lietuvą

PACKAGE EXPRESS & Travel Agency, Inc.

Licensed by USSR

BROOKLYN, N. Y. - 1530 BEDFORD AVENUE

Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272

NEWARK, N. J. - 312-314 MARKET STREET

Tel. MI 2-1681 ir Bowling Green 9-6992

Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigose. * Prie firmos įstaigų yra krautuvės. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9-6, šventad. ir sekm. nuo 9-4.

MŪSŲ SKYRIAI

78 SECOND AVENUE
NEW YORK 3, N. Y.
ORegon 4-1540

11601 JOS. CAMPAU AVE.
DETROIT 12, MICH.
TOwnsend 8-0298

651 ALBANY AVENUE
HARTFORD 6, CONN.
CHapel 7-5164

832 NORTH 7th STREET
PHILADELPHIA 23, PA.
WAlnut 3-1747

107 SO. VERMONT AVE
LOS ANGELES 4, CALIF
DUnkirk 5-6550

241 N. ASHLAND AVE
CHICAGO 22, ILL.
HUmboldt 6-2818

Norėdami gauti daugiau informacijų reikalaukite mūsų firmos katalogą.

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
SHIKINIS BARAS. VIENA GRAŽIAUSIŲ ŪŽEIGŲ.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: E.Vergreen 4-9533

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokieraitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

TAUTIEČIAI!

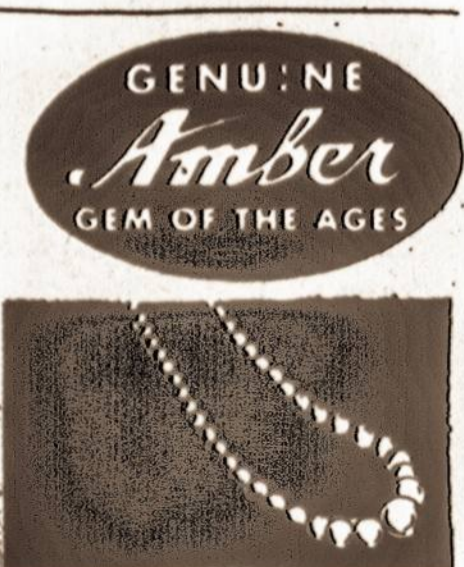
Pasinaudokite proga ir pasiųskite dovanų savo artimiesiems į LIETUVĄ. Šiam tikslui Jums sąžiningai ir daug pigiau, negu kur kitur, patarnaus:

LITHUANIAN TRADING COMPANY ATSTOVAS

JONAS DAUGIRDAS

337 UNION AVENUE
Tel. EV 4-1232, EV 7-4940

BROOKLYN 11, N. Y.
Reikalaukite katalogų

GINTARAS LIETUVOS AUKSAS

Įvairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis.

Užsakoma per paštą.

AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue

Jackson Heights, N. Y.

Tel. HA 9-5855

Pasiekiamas: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Av. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

D. KLINGA

VERTEJAS IR TAKSŲ PILDYTOJAS

337 UNION AVENUE

BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas E.Vergreen 4-1232

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD.

RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA JOKUBAITIS ir JURGIS JOKUBAITIS

322 UNION AVENUE

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. E.Vergreen 7-2089

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Geriausias lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Arlington RESTAURANT

LIETUVIŠKAS MAISTAS

COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
HALL FOR ALL OCCASIONS

385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station
Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAIČIAI

Didžiausia paminklų gamybos
įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas

3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILLINOIS
(Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEdarcrest 3-6335
KALBA LIETUVIŠKAI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

- PHILADELPHIA, PA. -

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Mirė Izabelė Sutkuvienė

Po dviejų operacijų, balan- ji su vyru lankėsi Floridoje. Liga
džio 1 d. savo namuose, Mas- ją stipriau suėmė tik šiais me-
pethė, mirė Izabelė Sutkuvienė, tais.
gerai žinomo vietos biznieriaus
Iagno Sutkaus žmona, sulaukusi
62 m. amžiaus. Mirusios kūnas
buvo pašarvotas J. Garšvos lai-
buvo pašarvotas J. Garšvos lai-
dojimo įstaigoje. Vėlionės pa-
garbai, giminės, draugai ir pa-
žįstami buvo prisuntę daug gyvų
gėlių vainikų. Palaidota balan-
džio 4 d. Alyvų kalno kapuose.
Laidotuvėse, kaip ir prie karsto,
dalyvavo daug žmonių.

Izabelė Sutkuvienė sirgo vė- užeiga (Republic Bar & Grill) yra
žio liga, bet dar pernai metais 492 Grand St., Brooklyne, yra

MŪSŲ PADEKA

Mūsų mylimai žmonai ir
motinai Izabelei Sutkuvienei
mirus, šioje liūdesio valandoje
reiskiamė gilią ir nuosirdžią pa-
dėką visiems už pareiktus
užuojautos žodžius, gėles, mi-
šias ir atsilankymą į laidotuves
bei palydėjimą jos į amžinąją
poilsio vietą Alyvų kalno ka-
puose. Visiems nuosirdus mūsų
aciū.

IGNAS SUTKUS
IZABELE IR ANTANAS
KRASNICKAI su šeima

ilgametis Vieniybės skaitytojas ir
jos rėmėjas. Reisklama jam ir jo
artimiesiems užuojauta.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

ISTEIGTAS 1886 METAIS

SLA veikliausia ir didžiausia lietuvių patriotų fraternalė organizacija SLA tik per vieną
praeitą gruodžio mėn. įjungė į savo eiles daugiau kaip 700 jaunų lietuvių.

SLA gyvybės apdrauda iki \$10,000.00

SLA taupomoji apdrauda per 10 ar per 10 metų išmokama svarbi jaunuoliams, norintiems
studijuoti aukštąjį mokslą ir vyresnio amžiaus asmenims rūpinantiems padidinti išteklius
po 65 metų savo amžiaus.

SLA Svelkatos apdrauda iki \$325 į mėnesį.

SLA už \$2.00 metinių mokesčių duoda \$1,000.00 aksidentalės apdraudos.

Draugybės nariais priimami visokio amžiaus be svelkatos tikrinimo pavieniai asmenys,
o taip pat lietuvių klubų ir draugijų nariai.

Visas informacijas apie SLA gausit SLA kuopuose arba parasydami į SLA Centra:

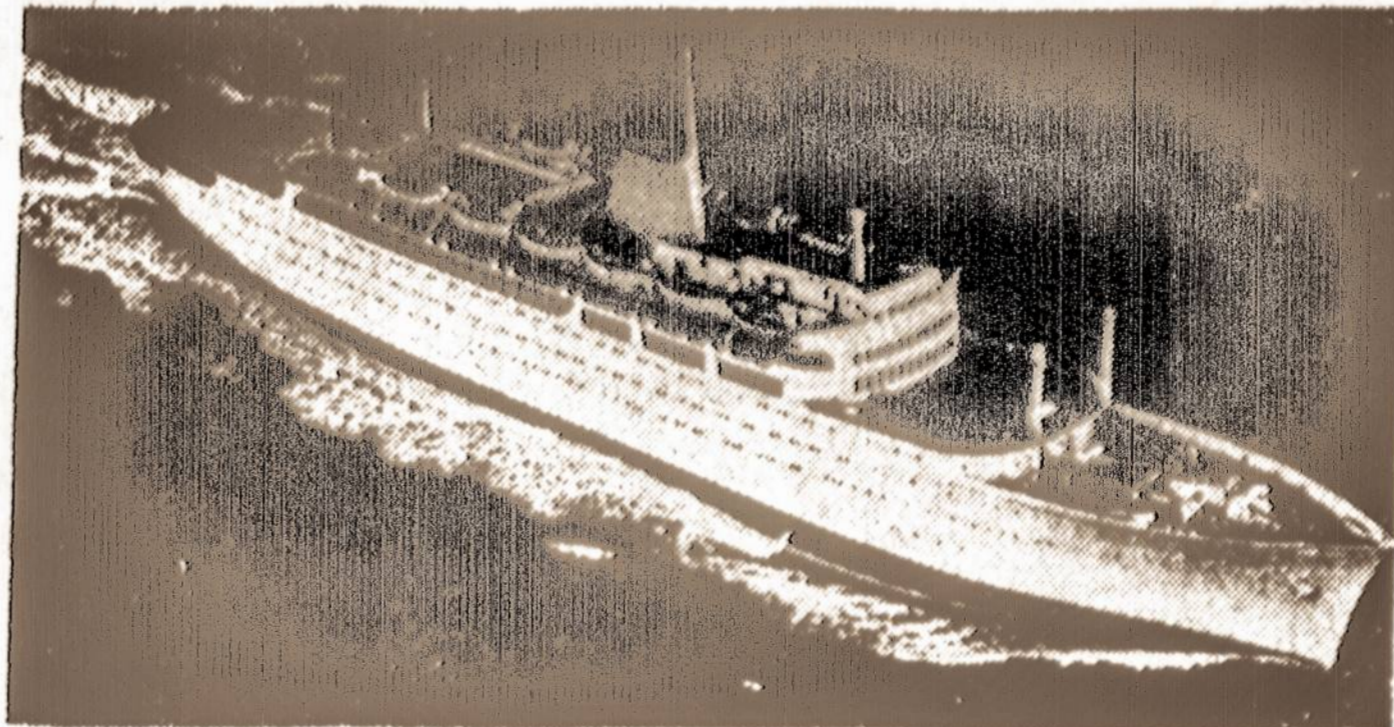
DR. M. J. VINIKAS, 307 W. 30 STREET, NEW YORK 1, N. Y.

Naujai atidaryta

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

Bilietai parduodami visomis susisiekimo
priemonėmis į visas pasaulio vietas

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

VIENYBĖ

Antanas Varnas, pereitą sekmdienį išskridęs į Europą, dabar iš Amsterdamo, Olandijos, mums rašo: "Gaila, kad neteko pasikalbėti prieš išvykstant. Kelionė buvo puiki. Skridome 36,000 pėdų aukštumoje ir 600 mylių į valandą greičiu. Sveikinu visus."

St. Gegužis, St. Michelsonas ir A. S. Trečiokas, SLA kontrolės komisija, ryšium su SLA Vykdomosios Tarybos rinkimų balsų skaitymu, atvyko į New Yorką.

Romas Viesulas, grafikas, pereitą savaitę gavo Philadelphia Print Club premiją už savo naujausią darbą "Išvykimas". Darbas automatiškai tapo Philadelphia muziejaus nuosavybe.

Saulius J. Elisonas, Wilsono Fondo stipendijantas, pereitą savaitę gavo Harvardo universiteto stipendiją studijuoti Tolimųjų Rytų kultūrai bei kalboms. Elisonas laisvai kalba japoniškai. Doktoratą ruošia iš religinės intelektualinės istorijos.

Giedrė Labanauskaitė, prieš porą mėnesių atvykusi iš Vokietijos ir šiuo metu gyvenanti Chicagoje, turi išstačiusi savo paveikslus, jaunųjų dailininkų parodoje šį savaitgalį Brooklyne.

JONAS RŪTENIS, mūsų nuolatinis bendradarbis, užprenumeravo Vienybę metams Juozui Bigeliui Chicagoje, jo vardadienio proga.

JUOZAS GINKUS praneša, kad šiemet Velykų svenčių proga jo krautuvėje, 495 Grand St., Brooklyne, yra ne tik namų gamybos šokolodinių "zuikučių" ir kitokių dovanų, bet ir lietuviškos muzikos plokštelių.

JAUNŪJŲ DAILININKŲ PARODA

Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius šį savaitgalį, balandžio 9 ir 10 d., kviečia New Yorko ir apylinkių visuomenę atsilankyti į jaunųjų dailininkų parodą. Tokio pobūdžio paroda bus pirmoji rytiniame pakraštyje ir, reikia tikėtis, ji susilauks tinkamo mūsų visuomenės įvertinimo. Parodos tikslas pažinti ir įvertinti mūsų jaunuosius menininkus. Iki šiol parodoje su savo paveikslais jau sutiko dalyvauti Vytautas Abramaitis, Jina E. Totilaitė, Giedrė Labanauskaitė, Vidas Montvila, Vytautas Savas, Aldona Simutytė, Romanas Srugis, Aleksandras

Dr. A. Trimakas, Vlisko pirmininkas, balandžio 8 d. 7:30 v. v. Lietuvių Atletų Klubu salėje, Brooklyne, inžinierių ir architektų susirinkime, kalbės šių dienų politikos klausimais.

Kazys Puodžius, Woodhaveno vienybietis, šią savaitę išvyko į Miami Floridą. Ten jis išbus apie tris savaites, aplankys artimuosius, draugus ir pažįstamus.

Zosė Vitaitienė grįžo iš Chicago, kur ji dalyvavo savo sesers Juzės Kohl, buvusios Mastauskaitės, laidotuviuose. Vellonė buvo 51 m. amžiaus. Liko vyras, dukra su šeima, sūnus su šeima, motina, brolis ir dvi seserys.

Juozas Stanis, o ne Mykolas Stanis, kaip buvo pranešta Vienybėje, važiuodamas į Floridą, susirgo. Vienybietis Mykolas Stanis, kuris jau senokai gyvena Miami, Floridoje, yra sveikas ir stiprus.

Jurgis Gudelis, brooklynietis, sužeistas autobuse. Mašinali staiga pajudėjus, Gudelis netekęs lygsvaros griuvo. Įlaužtas rankos kaulas ir keltas šonkaulys. Sveiksta namie.

O. Kazlauskienė, ilgametė Vienybės skaitytoja, valkal surengė gražią staigmeną. Pokylyje dalyvavo apie 30 asmenų.

Posėdis SLA centre

Pereitą savaitgalį SLA centre, New Yorke, įvyko prezidento Povilo P. Dargio, sekretoriaus dr. M. J. Viniko, Tėvynės redaktoriaus M. Vasil ir propagandos skyriaus darbuotojų, P. Dargio, J. Petrėno ir A. Sodaicio, pasitarimas Susivienijimo reikalais.

Aptariamųjų klausimų tarpe buvo paliesta naujų narių verbavimas, jubiliejinis SLA seimas Pittsburghe ir kiti organizacijos reikalai. Taip buvo kalbėta apie praėjusių metų pabaigoje vykdytą vajų, kuri pakartoti pageidauja daugelis SLA kuopų ir veikėjų.

Svarstyti klausimai bus pateikti galutinam kitų SLA Vykdomosios Tarybos narių sprendimui.

Valys, Vytis Virbickas ir Viktoras Vizbara.

Paroda vyks Brooklyno Piliesių Klubu salėje, 280 Union Ave., Brooklyne. Lankymo valandos: šeštadienį — nuo 11 iki 4:30 val., o sekmadienį — nuo 12 iki 6 val.

New Yorke ir apylinkių visuomenė kviečiama parodą gausiai aplankyti.

Sekmadienį, 12:30 val., toje pačioje salėje parodos globėjas prof. Vytautas K. Jonynas skaitys paskaitą tema: "Kūryba, lietuvis menininkas ir modernusis menas." Visi kviečiami atsilankyti.

Po dešimts metų... Čiurlionio Ansamblis iš Clevelando vėl atvyksta koncertui į New Yorką. Koncertą ruošia Maironio Mokyklos Komitetas gegužės 21 d. Brooklyno Academy of Music salėje. Programoje lietuvių liaudies dainos palydint lietuvių liaudies instrumentams. Ansambliui vadovauja Alfonsas Mikulskis.

Kaip atpažinti cenzo pareigūną?

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

Sekančių dviejų ar trijų savaitių bėgyje vienas iš 160,000 censo valdininkų paklabens į jūsų duris ir surašys faktus šio tautinio masto gyventojų surašymo metu.

Censo valdininku gali būti ir moteris. Vyras ar moteris — censo pareigūnas — turės su savim pažymėjimą, kad jis ar ji yra JAV valdžios oficialūs žmonės.

1960 m. censo valdininkas turės ant savo drabužio viešai užsegta raudoną — baltą — mėlyną kortelę, maždaug 3 1/2 ir 2 1/4 colių pločio. Kortelės priekyje bus JAV Komercijos Departamento (United States Department of Commerce) antspaudas su žodžiais "Census Enumerator," išspausdintus skersai kortelę. Kitoje kortelės pusėje bus įrašytas leidimas dirbti cense su Censo Direktoriaus, Robert W. Burgess, parašu. Valdininko parašas taip pat bus randamas kitoje kortelės pusėje.

Šalia oficialios kortelės, kurią valdininkai turės prisegti prie savo rūbų aiškiai matomoje vietoje, jis su savim taip pat turės portfelį su "1960 Census of the United States" leidiniu. Jame taip pat rasis oficialios censo raportų formos.

Censo Direktorius, Robert W. Burgess, skatina, kad žmonės suteiktų informaciją censo valdininkui per šį tautinį 18-tą kasdešimtmetinį gyventojų surašymą. Surinkti faktai apie kiekvieną gyvenamą vienetą ir paskirą asmenį yra naudojami naujoms informacijos surinkimui apie bendruomenes, miestus, kaimus ir tautą, bet jie niekad nebus naudojami tam, kad kuri nors šeima ar individas būtų viešai paskelbtas.

Jūsų suteikiama informacija yra pagal įstatymą laikoma paslapyje. Jūsų raportas censei negali būti naudojamas mokesčių investigacijos ar potvarkių tikslams," patvirtino direktorius Burgess.

Balandžio 10 d. Pils. Klubu salėje, Brooklyne, Lietuvių Studentų Sąjunga šaukia biznio susirinkimą, kuris įvyks tuojau po prof. V. K. Jonyno paskaitos — 12:30 v. p. p.

Balandžio 12, antradienį, 8 val. vakaro, Lietuvių Piliesių Klubu kviečiamas New Yorko Lietuvių republikonų susirinkimas, rikslu įsteigti Amerikos Lietuvių Republikonų Lygą.

Kiekvienas lietuvis republikonas prašomas susirinkime dalyvauti. Bus renkama valdyba ir svarstomi kiti svarbūs reikalai.

Sviesos-Santaros rengiama paskaita, kurios tema "Kominformas Amerikoje", įvyksta šį sekmadienį, Baltijos Laisvės namuose, New Yorke. Pradžia 5 val. Po paskaitos bus vaišės. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

ELENA ANDRIUŠIENĖ, vietos biznieriaus Juozo Andriušio žmona, išskrido į Chicago dalyvauti savo tetos Elzbiotos Valužienės laidotuviuose.

Vienybė, 1960 m. balandžio 7 d.